

**T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ**

TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. SERMET KOÇ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TECAVÜZ MİTLERİNİ
KABULLERİ VE NAMUSA İLİŞKİN TUTUMLARI
ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

**SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Merve APAYDIN

İSTANBUL, 2017

Istanbul, 20 Haziran 2017

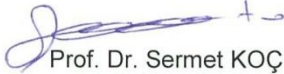
İ.Ü. ADLİ TIP ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin 36. maddesi uyarınca Enstitünüz Sosyal Bilimler Anabilim Dalı'nın yüksek lisans öğrencisi Merve APAYDIN'ın

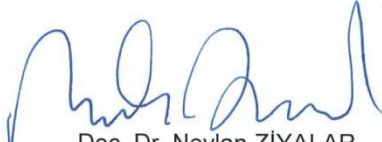
"İstanbul'daki Üniversite Öğrencilerinin Kadına Yönelik Cinsel Saldırıları İle Namusa İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi"

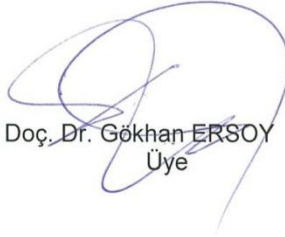
Adlı tezi jürimizce tetkik edilmiş ve kendisine tez savunması yaptırılmıştır.

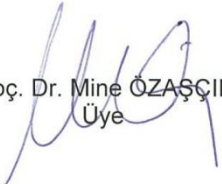
Yukarıda adı geçen tez başlığının "**Üniversite Öğrencilerinin Tecavüz Mitlerini Kabulleri ve Namusa İlişkin Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi**" şeklinde değiştirilerek, tezin ve tez savunmasının kabul edilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir

Prof. Dr. Sermet KOÇ
Jüri Başkanı
Danışman

Prof. Dr. U. Naci GÜNDOĞMUŞ
Üye

Doç. Dr. Neylan ZİYALAR
Danışman

Doç. Dr. Gökhan ERSOY
Üye

Yrd. Doç. Dr. Mine ÖZAŞÇILAR
Üye

ÖNSÖZ

Öncelikle yüksek lisans eğitimin boyunca yanımda olan ve her konuda desteğini esirgemeyen, güler yüzlü, yardımsever ve çok değerli tez hocam Prof. Dr. Sermet Koç'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunmak isterim.

Tez yazım sürecim boyunca beni motive eden, akademik bilgi ve birikimini koşulsuzca sunan, maddi manevi desteğini ve gülen yüzünü eksik etmeyen çok değerli hocam Doç. Dr. Neylan Ziyalar ve Doç. Dr. Erdiç Öztürk'e en derin teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Bu zorlu süreç boyunca bana destek olan ve yardımlarını esirgemeyen Ozan, Melih, Emre ve Ece'ye, her zaman yanımda olan anneme, sevgili dostum Burcu'ya ve tez yazım sürecinde bana katlanan ofis arkadaşlarımdan özellikle Esra, Özgür, Sezin, Mervenaz, ve Selin'e en içten teşekkürlerimi sunarım. İyi ki varsınız. İyi ki şanslısınız.

ÖZET

Kadına yönelik şiddet toplumun her kesimini yakından ilgilendiren en önemli sosyal sorunlardan birisidir. Kadına yönelik şiddetin en ağır şekillerinden biri ise tecavüzdür. Tecavüz, mağdurun hayatını ciddi anlamda etkileyen, sonrasında ağır psikolojik ve sosyal sorunlar yaşamasına neden olan bir şiddet biçimidir. Buna sebep olan sadece eylemin kendisinin zor ve ağır bir travma olması değil aynı zamanda insanların bu olaya dair bakış hatalı bakış açılarıdır. Bu noktada karşımıza çıkan tecavüz mitleri kavramı, “tecavüz, tecavüz kurbanları ve tecavüz failleri hakkındaki önyargılı, kalıplaşmış ve yanlış inançlar” olarak tanımlanmaktadır. Bahsi geçen bu mitler, erkeğin bu şiddet eylemindeki rolünü azımsamakta hatta yok saymakta ve kadına ise suçlayıcı bir şekilde yaklaşılmaktadır (Burt, 1980; Payne, Lonsway ve Fitzgerald, 1999). Özellikle ülkemiz gibi ataerkil ve geleneksel toplum yapısının daha baskın olduğu ülkelerde yaşanan bu tarz cinsel saldırılar aynı zamanda “namus” sorunu olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Bu çalışmada yapıldığı gibi namusa ilişkin tutumlarla tecavüz mitlerinin kabulü arasındaki ilişkiyi inceleyen bir araştırma ise bulunmamaktadır. Bu araştırmanın amacı tecavüz mitlerinin, namusa ilişkin tutumlarla nasıl bir ilişki içinde olduğunun belirlenmesidir. Bunun için 338 katılımcıyla yapılan bu çalışmada Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği (Payne, Lonsway ve Fitzgerald, 1999), Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği (Işık ve Sakallı –Uğurlu, 2008) ve demografik bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre namusa ilişkin tutumların tecavüz mitlerinin kabulünü yordadığı görülmüştür. Erkeklerin namusa ilişkin tutumları ile tecavüz mitlerini kabul düzeylerinin, kadınlarınkinden daha yüksek boyutta olduğu görülmüştür.

Anahtar kelimeler: Namus, Tecavüz Mitleri, Cinsel Şiddet, Toplumsal Cinsiyet

ABSTRACT

Sexual violence is one of the biggest problems that women have to face. The purpose of this study is to search the acceptance of rape myths in relation to traditional honor perception by the Turkish university students. By this way, it will be attempted to prove that the rape myths' acceptance is bonded with the traditional honor perception. With this objective, 360 students from various universities (Bogazici University, Istanbul University, Marmara University, Yildiz Technical University, Istanbul Technical University) were asked to fill surveys with sealed envelope method, including Illinois Rape Myth Acceptance Scale, Attitudes Toward Honor Scale and reverse forms. 22 students' answers were kept out of the evaluation because of missing answers and therefore, the analysis was carried out with 338 subjects. Statistical analysis was used while evaluating the findings in the study. Defining statistical methods were also used during the evaluation of the work data. As a result of the correlation analysis which was performed to determine the relation between level of rape myths acceptance and perception of honor, a significant positive relation was found at a level of %59,9 , ($r=0,599$; $p=0,000<0,05$). Accordingly; it is concluded that; when level of rape myths acceptance raises, perception of honor also raises.

Key words: Sexual Violence, Gender, Rape, Rape Myths, Honor

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
1. GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	6
2.1. Kavramlar ve Tarihçe.....	6
2.2. Kadına Yönelik Şiddet.....	9
2.3. Kadına Yönelik Şiddet.....	13
2.3.1. Cinsel Şiddet.....	13
2.3.2. Cinsel Şiddetin Hukuki Boyutu.....	18
2.3.3. Dünyada ve Türkiye’de Cinsel Şiddetin Görülme Sıklığı.....	22
2.4. Toplumsal Cinsiyet.....	27
2.5. Tecavüz ve Tecavüz Mitleri.....	32
2.6. Namus Kavramı.....	40
3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	46
3.1. Hipotezler.....	46
3.2. Örneklem.....	47

3.3. Veri Toplama Araçları	47
3.3.1. Illinois Tecavüz Mitleri Ölçeği.....	47
3.3.1.1 Illinois Tecavüz Mitleri Alt Ölçekleri.....	48
3.3.1.1.1 Kadın arandı/ kışkırttı.....	48
3.3.1.1.2 Bunu Kadın İstedi.....	49
3.3.1.1.3 Erkek bunu yapmayı düşünmezdi/ istemezdi.....	49
3.3.1.1.4 Tecavüz Sıradan Bir Olaydır.....	50
3.3.1.1.5 Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	50
3.3.1.1.6 Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	51
3.3.1.1.7 Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir.....	51
3.3.1.1.8 Diğer Maddeler	52
3.3.1.2 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği.....	52
3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi	53
4. BULGULAR	54
4.1. Tanımlayıcı Veriler	54
4.2. Namus Algısı Ve Tecavüz Mitlerini Kabul Etme Düzeylerinin Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı.....	69
5. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	96
KAYNAKÇA	102
EKLER - 1.....	113

EKLER - 2.....	115
EKLER - 3.....	118
BİLGİ FORMU	119
ÖZGEÇMİŞ.....	121

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1	Öğrencilerin Tanımlayıcı Özelliklerinin Dağılımı	55
Tablo 2	Namus İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Tecavüz Mitlerini Kabul Etme Düzeyleri.....	57
Tablo 3	Namus İlişkin Tutumlar Ölçeği İle Tecavüz Mitlerini Kabul Etme Düzeyleri Arasında Korelasyon İlişkisi	59
Tablo 4	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin ve İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Üzerine Etkisi.....	64
Tablo 5	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Kadın Arandı Alt Ölçeği Üzerine Etkisi	64
Tablo 6	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Bunu Kadın İstedi Üzerine Etkisi	65
Tablo 7	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi Üzerine Etkisi	66
Tablo 8	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Tecavüz Sıradan Bir Olaydır Üzerine Etkisi	66
Tablo 9	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur Üzerine Etkisi	67
Tablo 10	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir Üzerine Etkisi	68
Tablo 11	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir Üzerine Etkisi	68
Tablo 12	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Kabul Düzeyinin Cinsiyete Göre Ortalamaları	69

Tablo 13	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Cinsel Tacize Uğrama Durumuna Göre Ortalamaları.....	73
Tablo 14	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Kardeş Durumuna Göre Ortalamaları	79
Tablo 15	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Haftalık Pornografik Yayın İzleme Sıklığına Göre Ortalamaları	81
Tablo 16	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Cinsel Tacize Uğramış Birini Tanıma Durumuna Göre Ortalamaları	85
Tablo 17	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Tecavüzcünün Yakınlığının Bakış Açısını Değiştirme Durumuna Göre Ortalamaları	89
Tablo 18	Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Toplumsal Cinsiyet İçerikli Ders Alma Durumuna Göre Ortalamaları	94

1. GİRİŞ VE AMAÇ

Dünya'nın hemen hemen her yerinde kadınlar yaşamları süresince dayak yeme, cinsel ilişkiye zorlanma, aşağılama, sözlü ve fiziksel taciz ya da emeğinin karşılığını alamama gibi pek çok sorunla yüz yüze kalmaktadır. Kadına yönelik saydığımız bu şiddet türlerinden belki de en ağırı diyebileceğimiz cinsel şiddettir.

Kadınların günlük yaşamları içinde çeşitli şekillerde karşılaştıkları cinsel şiddet; cinsel bir eylem gerçekleştirmeye, istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşım ve tekliflerde bulunmaya ya da bir kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik eylemlerin tümünü kapsamakta olup, kurbanla fail arasındaki ilişki her ne olursa olsun, kurbanın evinde ya da işyerinde sınırlı kalmaksızın her türlü koşulda bir kişinin cinselliğine karşı dolaylı ya da direkt olarak ve zorlamayla yapılan cinsel bir eylemi içermektedir (WHO;2002). Bu bağlamda cinsel şiddet; mağdur ile fail arasındaki ilişkiye bakılmaksızın, basit cinsiyetçi şakalardan toplu tecavüze, zorla pornografi izletmeden cinsel köleliğe kadar çok geniş bir alanı kapsayan ve kadının cinsel bütünlüğüne zarar veren eylemlerin tümünü kapsamaktadır (WHO; 2002).

Cinsel saldırılar ve özellikle tecavüz ikinci dalga feminist hareketin çalışmalarıyla pek çok disiplinin çalışma gerçekleştirdiği bir alan haline gelmiştir. Brownmiller 1975'te yayımladığı Cinsel Zorbalık (Against Our Will) adlı çalışmasında tecavüzü, beden cinsel yönden zorla kuşatılması, özel ve kişisel alanın kişinin rızası olmaksızın saldırıya uğraması olarak kavşallaştırıp; birçok yoldan ve yöntemden biri kullanılarak gerçekleştirilen duygusal, bedensel ve ussal bütünlüğün bilerek bozulmasına neden olan bir saldırı olarak tanımlamıştır (Brownmiller, 1984). Shalhoub-Kevorkian ise, "Bu ataerkil sindirme, kadının kendisine saygısını ve toplumsal

başarısını zayıflatmakta ve toplumsal davranış biçimine dönüştürülen geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini güçlendirmektedirler” (Shalhoub-Kevorkian, 2003: 209). Diana Scully, Tecavüz adlı kitabında kadınların daha çok bir yabancıнын umumî bir yerden ve şiddetli saldırısı ile karşı karşıya kaldıkları ya da zorla eve giren birinin, tecavüzle birlikte silah kullandığı ve yaralama ile sonuçlanan saldırıların daha çok “tecavüz” olarak algılanmakta olduğunu ve polise bildirimlerinin gerçekleştiğini belirtmektedir (Scully; 1994, 17).

Toplumda var olan ataerkil ve geleneksel düşünce sistemiyle desteklenen tutumlar özellikle cinsel saldırı mağduru olmuş kadınlara karşı suçlayıcı, olumsuz ve önyargılı bir bakışın oluşmasına zemin hazırlamıştır. Var olan bu önyargılı bakış açısı pek çok araştırmacı tarafından “tecavüz mitleri” kavramı ile ortaya konmuştur. Martha Burt 1980 yılında yayımladığı makalesinde tecavüz mitlerini “tecavüz, tecavüzcüler ve tecavüz kurbanları hakkında önyargılı, stereotipik veya yanlış inançlar” olarak tanımlamış ve bunların “tecavüz kurbanlarına karşı düşmanlık” geliştiren bir hava yaratmaya yaradığını öne sürmüştür (Burt’ten aktaran Çoklar, 2007). Lonsway ve Fitzgerald tecavüz da tecavüz mitleri üzerine çalışmalar gerçekleştirmiş ve tecavüz mitlerini “genellikle yanlış olan ancak geniş çapta ve sürekli olarak kabul gören ve erkeğin kadına yönelik cinsel saldırganlığını inkâr etmeye ya da meşrulaştırmaya hizmet eden tutum ve inançlar” olarak tanımlamışlardır (Lonsway ve Fitzgerald,1994: 134). Toplumda yaygın olarak kabul gören mitlerden bazıları şu şekilde sıralanabilir; “Hayır aslında evet demektir.”, “İyi kızlara tecavüz edilmez.”, “Tipik bir tecavüz karanlık ve çıkmaz bir sokakta yabancı biri tarafından gerçekleştirilir ve vahşet içerir”, “Kadın istemezse tecavüz gerçekleşmez.”.

Tecavüzün nedenleri, toplumun tecavüze ilişkin algıları, kurbanın sorumluluğu, saldırganın özellikleri gibi alanlarda Türkiye’de çalışmalar son derece yetersizdir. Solmuş 320 denek üzerinde eğitim düzeyi, giyim tarzı ve sosyal statünün tecavüze ilişkin algılar üzerindeki etkisini araştırmış ve kadınların erkeklere oranla saldırgana daha fazla suç yüklediğini bulmuştur. Eğitim düzeyi yüksek olan denekler ile tüm kadın deneklerin saldırgana daha fazla suç yüklediklerini ancak eğitim seviyesi düşük olan deneklerin mağdura daha fazla suç yüklediklerini gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Kurbanın açık giyimli ya da kapalı giyimli oluşunda ise açık giyimli olanların kapalı giyimli olanlara oranla daha fazla suçlandığını ortaya koymuştur (Solmuş, 1997). Serin’in eğitim düzeyi, cinsiyet, kurbanın durumu ve uyuğunun tecavüze ilişkin algılardaki etkilerini incelediği çalışmada ise Solmuş’un verilerinden farklı olarak taciz eden ve edilene yüklenen suç miktarlarında cinsiyet açısından bir farklılığın olmadığı bulunmuştur. Ancak eğitim düzeyinin etkilerine bakıldığında eğitim düzeyi düşük deneklerin geleneksel bakış açısına uygun olarak tacize uğrayanı daha çok, taciz edeni ise daha az suçladıkları paralel sonuçlar elde edilmiştir (Serin, 2001). Yıldırım ise “Kadına ve Çocuğa Yönelik Şiddetin Toplumsal Kaynakları” başlıklı çalışmasında kadına yönelik cinsel şiddet de dâhil olmak üzere şiddete başvuran erkeklerin büyük çoğunluğunun düzenli bir gelire sahip olduğunu ve aynı zamanda yine büyük çoğunluğunun en az bir kötü alışkanlığının bulunduğunu ortaya koymuştur (Yıldırım, 1998). Gölge tarafından gerçekleştirilen diğer bir araştırmada ise psikolog, psikiyatrist, adli tıp uzmanı, avukat, hakim-savı, stajyer hakim/savcı ve polis olmak üzere mağdurlarla, diğer meslek gruplarına göre, daha fazla ilişkisi olan meslek gruplarının tecavüz mağdurlarını nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre mağdura karşı en az duyarlı yaklaşan meslek grubunun polisler olduğu, en çok şüphe ile

yaklaşanların da psikolog ve psikiyatristler olduğu görülmüştür (Gölge, 1997) Çoklar'ın gerçekleştirdiği “Kadına yönelik cinsel şiddetin meşrulaştırılması ve tecavüze ilişkin tutumlar” konulu çalışmasında ise tecavüz mitlerini kabul düzeyinin literatür bulgularıyla tutarlı olarak erkek katılımcılarda daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yaş ya da gelir düzeyi bu çalışmada anlamlı bir farklılık sağlamazken, eğitim düzeyi yüksek katılımcıların tecavüz mitlerini kabul düzeyi, eğitim seviyesi düşük katılımcılardan daha azdır (Çoklar, 2007).

Toplumun tüm kesimlerinde yaygın biçimde kabul gördüğü araştırmalar tarafından kanıtlanmış olan “tecavüz mitleri”, tecavüz mağduru olan kadınların karşılaştıkları toplumsal tepkileri yansıtmaktadır. Yukarıda da bahsedildiği gibi tecavüz ile ilgili yanlış kabullerden bazıları “Eğer bir kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur”, “Tecavüz suçlamaları çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır”, “Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırılmamalıdır”, kadınların aslında cinsel saldırılar konusunda yalan söyledikleri ya da cinsel saldırıya uğramanın kadının kendi sorumluluğunda olan bir olay olduğunu öne sürmek için kullanılmaktadır. Bu bakış açısının devam ettiği toplumlarda cinsel saldırıya uğrayan kadınlar uğradıkları bu saldırının travmasının yanı sıra yaşadığı olayın gerçekliğine diğer insanları ikna etmek zorunda bırakılmaktadır. Özellikle ülkemiz gibi ataerkil ve geleneksel toplum yapısının daha baskın olduğu ülkelerde yaşanan bu tarz cinsel saldırılar aynı zamanda “namus” sorunu olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Bilindiği gibi kadınların kendilerine tecavüz eden kişi ile evlendirilmesi, eski Türk Ceza Kanunu tarafından da desteklenmekteydi (kanuna göre tecavüzcü, tecavüz ettiği kadın ile evlenirse cezası askıya alınıyordu ve evliliğin beş yıl sürmesi halinde de cezası ortadan kalkıyordu) ve

bu yolla “namus” temizlenmeye çalışılmaktaydı. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı tarafından 2008 yılında açıklanan ve 2003-2007 yılları arasında gerçekleşen töre ve namus cinayetlerine ilişkin raporda 370 kişinin namus, 72 kişinin cinsel taciz, 18 kişinin ise tecavüz nedeniyle öldürüldüğü belirtilmiştir (Başbakanlık, 2008). Cinsel saldırının bir “namus” meselesi olarak görülmesi tecavüz mağduru kadına ve tecavüze ilişkin algının geleneksel toplum yapısı içinde birbiriyle ilişkili kavramlar olduğunu bize göstermektedir.

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencileri tarafından; tecavüz mitlerinin kabulü ve namusa ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Üniversite öğrencileri; anketlerin anlaşılması ve cevaplanması açısından daha erişilebilir ve geri dönüş oranı yüksek bir grup olması sebebiyle seçilmiştir. Ayrıca ilerde konuyla ilgili politika oluşturacak ve toplumun şekillenmesine katkıda bulunacak kişilerin fikirlerinin anlaşılması açısından da yararlı olacağı düşünüldüğünden üniversite öğrencileri seçilmiştir. Bu bağlamda tecavüz mitlerinin kabulünün namus ilişkin tutumlarla olan bağı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Kavramlar ve Tarihçe

Şiddetin tarihi insanoğlunun tarihi kadar eskiye dayanmaktadır. İnsanın varoluşundan bu yana süre gelen bir olgu olarak şiddet, bundan sonra da varlığını devam ettirecek gibi görünmektedir.

Şiddet kelimesinin kökenlerine bakıldığında dilimize Arapça'dan geçtiği görülmektedir. Türk Dil Kurumu tarafından Genel Türkçe Sözlükte; “Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik” şeklinde tanımlanmaktadır. Şiddet kelimesinin Latince kökenine baktığımızda *violentia* 'dan geldiği görülmektedir. *Violentia*, şiddet, sert ya da acımasız kişilik, güç anlamlarına gelmektedir. Fiil hali olan *Violare*; “şiddet kullanarak davranmak, değer bilmemek, kurallara karşı gelmek” anlamını taşır. Bu kelimelerin *vis* kökünden geldiği görülmektedir. *Vis* ise “güç, erk, yetke, şiddet, bedensel güç kullanımı” anlamlarına gelip, “nitelik, bolluk, öz ya da bir şeyin asıl yapısı” olarak da kullanılabilir (Michaud, 1991, s. 7-8).

Şiddet ve kökeninde yatan saldırganlık yönelimine ilişkin; psikolojik, sosyolojik ve biyolojik açılardan çeşitli analizler bulunmaktadır. Farklı disiplinlere ait bu şiddeti anlama çabalarının hepsi şiddetin neden kaynaklandığına ilişkin açıklamalarda bulunmuşlardır. Şiddet ve saldırganlığın insanların doğasında olan ve doğuştan getirdikleri nedenlerle ilişkilendiren kuramlarla; şiddet ve saldırganlığın sosyalleşme süreçleri içinde öğrenilen bir davranış olduğunu savunan kuramlar bulunmaktadır. Tek bir disipline ait kapsamlı bir açıklamanın olmayışı da aslında şiddet davranışının ne

denli karmaşık ve çok faktörlü bir yapıya sahip olduğuna önemli bir işaret olarak okunabilir.

Saldırganlık ve saldırganlığa bağlı olarak şiddetin doğuştan gelen içgüdüsel ve biyolojik etkenlere bağlı olarak ortaya çıktığını savunan kuramlar; biyolojik, etoloji ve psikanalitik kuramlardır. Biyolojik yaklaşıma göre, saldırganlık ve şiddetin nedenleri beyin, merkezi sinir sistemi ve endokrin sistemi işleyişindeki bozukluklardır (Goldstein,1983, Akt: Demirhan, 2002).

Etoloji kuramı ise, saldırganlık ve şiddet davranışlarının kalıtsal olarak gelen saldırganlık içgüdüsünden kaynaklandığını, bu içgüdünün türün uyum sağlaması ve gelişmesi açısından olumlu işlevleri olduğunu ileri sürmektedir (Lorenz, 1969; akt: Michaud, basım tarihi belirtilmemiş, s. 66).

Psikanalitik kuramın temsilcisi olan Freud iki temel içgüdüden bahseder; cinsel / hayatta kalmaya yönelik olan yaşam içgüdüleri ve saldırganlığı da içeren ölüm içgüdü (Erten ve Ardalı 1996:148). Ölüm içgüdü bireyin kendisine yönelttiği saldırgan davranışları ifade eder ancak bu durum yaşam içgüdüyle çatıştığı için, saldırganlık dışarıya yansıyor diğer insanlara yöneltilmektedir (Baron ve Byrne, 2000; Corey, 1996, Akt: Kurtyılmaz, 2005).

Şiddet ve saldırganlığı doğuştan gelen bir özellik olarak değil de sonradan kazanılan bir davranış olarak ele alan kuramlar ise bu konuyu toplumsallaşma süreci içindeki yapılara dayandırmaktadırlar. Bu kuramlardan bazıları ise sosyal öğrenme kuramı, şiddetin kuşaklar arası aktarımı kuramı ve engellenme-saldırganlık kuramlarıdır.

Günümüzde şiddet tek bir tanımla açıklanması güç bir kavramdır. Gerek hayatın gündelik akışı içinde gerekse düşünsel anlamda şiddet her yere nüfuz etmiş boyuttadır. Şiddet insan üzerindeki fiziksel ve ruhsal etkileri açıkça ölçülemeyen, dolaylı ve somut bir biçimde hissedilen çeşitli baskılardır. Örneğin ekonomik şiddet, medya terörü, enflasyon, işsizlik, trafik korsanlığı, doğanın ve tarihsel çevrenin tahribi, sağlıksız kentleşme gibi (Ünsal 1996:35, & Erten ve Ardalı 1996:143).

Michaud, *Şiddet* adlı kitabında şiddeti, “Bir karşılıklı ilişkiler ortamında taraflardan biri veya birkaçı doğrudan veya dolaylı, toplu veya dağınık olarak, diğerlerinin bir veya birkaçının bedensel bütünlüğüne veya törel (ahlaki/moral/manevi) bütünlüğüne veya mallarına veya simgesel, sembolik ve kültürel değerlerine, oranı ne olursa olsun zarar verecek şekilde davranırsa, orada şiddet vardır.” (Michaud, 1978; akt. Michaud, 1991, s.8-9).” şeklinde tanımlar. Bu tanımdan da görülebileceği gibi şiddet salt fiziksel saldırganlıktan öte yaşamın her anına sızabilen bir yapıya sahiptir.

Dar anlamıyla şiddet; fiziksel şiddetin insanların bedensel bütünlüğüne karşı dışarıdan yöneltilen, sert ve acı verici bir edimdir. Mala, cana, sağlığa, bedensel bütünlüğe, birey özgürlüğüne karşı bir tehdit oluşturması söz konusudur. Burada da yaralama, ırza tecavüz, yağma, adam kaçırma gibi başkasına yönelmeler olabildiği gibi, intihar girişimleri biçiminde bireyin kendine yönelik eylemleri de söz konusudur (Ünsal 1996: 32). Dünya Sağlık Örgütü ise şiddeti, “ şiddet, kendine, başkasına, grup ya da bir topluluğa yönelik olarak, ölüm, yaralanma, ruhsal zedelenme, gelişimsel bozukluğa sebep olabilecek şekilde fiziksel zorlama, güç kullanma ya da tehdidin amaçlı bir biçimde kullanılması eylemi”. (WHO, 2002, s.4) şeklinde tanımlamıştır.

Bu çalışmada genel olarak şiddetin kadına yöneltilen boyutları incelenecek olup özel olarak kadına yönelik cinsel şiddet üzerinde durulacaktır.

2.2. Kadına Yönelik Şiddet

Şiddete ilişkin genel bir bakış açısı oluşturduktan sonra kadına yönelik şiddete değinmekte fayda var. Türkiye'nin de imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler'in 1993 yılında yayınladığı Kadınlara Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirisi'nin 1. maddesinde kadınlara yönelik şiddet; 'ister kamusal isterse özel yaşamda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayanan bir eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir.'(BM, 1993) şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca bildiride kadına yönelik şiddet biçimleri de 'fiziksel, cinsel, sözel, ekonomik, psikolojik' olarak sınıflandırılmakta ve bunların dışında kalan ancak kadını baskı altında tutan her türlü davranış biçiminin de bu kategorilerin içine girebileceğine değinilmektedir.

Dünya Sağlık Örgütü ise kadına yönelik uygulanan şiddet eylemleri içine "*tokat atma, vurma, tekmeleme ve dövme gibi fiziksel saldırı fiilleri; sindirme, sürekli küçük düşürme ve aşağılama gibi psikolojik taciz, cinsel ilişkiye zorlama ve öteki cinsel zor kullanma biçimleri, bir kimseyi ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaştırma, hareketlerini gözleme ve bilgi ya da yardıma ulaşmasını kısıtlama gibi çeşitli kontrol edici davranışları*" da dâhil etmektedir (WHO, 2002).

Ülkemizin ilk imzacılarından olduğu 2011 yılında onaylanan ve 2014 yılında uygulamaya konulan İstanbul Sözleşmesi'nde kadına yönelik şiddet; "*Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister*

kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir” şeklinde tanımlanmaktadır.

Bu sözleşme uyarınca hazırlanıp uygulamaya konulan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunda ise kadına yönelik şiddet; *“kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanun'da şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış”* biçiminde tanımlanmıştır.

Burada asıl vurgulanması gereken nokta, kadına yönelen şiddetin temelinde yatan cinsiyetçi tutumdur. Dünya çapında uygulanan araştırma ve çalışmaların sonuçları, pek çok kadının sürekli olarak birlikte yaşadığı erkek veya kocası tarafından şiddete maruz bırakıldıklarını ve bu şiddetin sınıf, etnik köken veya sosyo- ekonomik düzey gözetmeksizin uygulandığını ortaya çıkarmaktadır. (İlkkaracan, 1996: 22)

Yapılan araştırmalar şiddet uygulayanların %95'inden fazlasının erkek, şiddete maruz kalanların %90'ından fazlasının kadın ve çocuk olduğunu ortaya koymaktadır. (Güneri, 1996; 8). Tüm dünyada nüfus temelli yapılan 48 tarama çalışmasında, kadınların yaşamlarında ilişkide olduğu erkek tarafından fiziksel olarak şiddet yaşama oranının % 10 ile %69 arasında değiştiği bulgusuna ulaşılmaktadır. Büyük ulusal çalışmalarda, bu oran %10 ile %34 arasında bulunmuştur. Kanada'da kadınların %29'u (1991- 1992); Mısır'da %34'ü (1995 1996); Nikaragua'da %28'i (1998); İsviçre'de

%21'i (1994 – 1995); Amerika'da %22'si yaşamlarında ilişkide oldukları erkekler tarafından fiziksel şiddete maruz kalmışlardır (WHO, 2002, 2005)

50 ülkede, nüfus baz alınarak yapılan 80 çalışmada; evli veya partneri olan kadınların %10 ile %60 arasında değişen oranlarda en az bir kez eşi ya da partneri tarafından fiziksel şiddete maruz bırakıldığı saptanmıştır. Kocaları veya partnerleri tarafından ağır fiziksel şiddete maruz bırakılan kadınların oranının ise %4 ile %49 arasında olduğu bulunmuştur (Ellsberg ve Heise, 2005).

2008 yılında Ayşe Gül Altınay ve Yeşim Arat tarafından 1294 kadınla Türkiye genelinde gerçekleştirilen çalışmalarından elde edilen bulgulara göre ise, çalışmanın gerçekleştirildiği her üç kadından biri eşi tarafından dayak yediğini dile getirmiştir. (Arat ve Altınay, 2008) 2014 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi'nin birlikte yürüttüğü çalışmada elde edilen veriler 2008'de yapılan çalışmayla uyumlu olup; Evlenmiş kadınların eş veya birlikte oldukları erkekler tarafından yaşamlarının herhangi bir döneminde maruz kaldıkları fiziksel şiddet yüzde 36, cinsel şiddet ise yüzde 12'dir. (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, 2015)

Kadının uğradığı şiddeti sadece fiziksel etmenlerle sınırlı tutmak şiddeti görmezden gelmeye eşdeğerdir. Kadına uygulanan şiddet L.E. Walker tarafından şu şekilde tanımlanmıştır; kendi hakları ile ilgili farkındalıktan yoksun olmak, erkeğin isteklerini yerine getirmeye zorlanmak ve çok kez fiziksel ya da psikolojik saldırıya maruz kalmak. Fiziksel saldırının tek şiddet biçimi olmadığını, böyle biçimde bir düşüncenin ağır sonuçlar doğuran zamana yayılmış duygusal şiddeti görmezden gelmek olduğunu savunur (Walker, 1979: 76) . Bu tanımlamadan da görüleceği gibi kadına

yönelik şiddet akla ilk gelen fiziksel şiddetten farklı formlarda da karşımıza çıkabilmektedir.

Kadına yönelik olarak gerçekleştirilen şiddet türleri uluslar arası ve ulusal çalışmalarda; “Psikolojik Şiddet”, “Ekonomik Şiddet”, “Cinsel Şiddet”, “Fiziksel Şiddet” şeklinde kategorileşmektedir (Güneri, 1996: 89). Bu kategorilerden en görünür ve olanı ve üzerinde çokça durulanı fiziksel şiddettir. Fiziksel şiddet; kadının vücut bütünlüğüne zarar veren, kadının fiziksel olarak acı çekmesine neden olan her türlü saldırı biçimi olarak tanımlanabilir. Fiziksel şiddetin tanımı hırpalamaktan cinayete kadar geniş bir alanı kapsamaktadır (KSGM, 2016). Dünya Sağlık Örgütü’nün 2013 yılında gerçekleştirmiş olduğu kadına yönelik küresel ve bölgesel şiddeti araştıran çalışmasında, kadın cinayetlerinin %38’inin kadınların eşi ya da partneri tarafından işlendiği görülmüştür. Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (ABTHA) tarafından 2014 yılında gerçekleştirilen ve 28 Avrupa Birliği üyesi ülkeyi kapsayan çalışmanın bulgularına göre ise, kadınların şiddet gördükleri ilişkiyi sonlandırmalarının, kadınları şiddet riskinden kurtarmadığı görülmüştür (ABTHA, 2014). Yine aynı çalışmanın bir diğer çarpıcı bulgusuna göre ise, ilişkisinde şiddet gören kadınların %42’sinin hamilelik dönemlerinde şiddet görmeye devam ettikleri ortaya konulmuştur. Türkiye’de verilere baktığımızda ise, 2015 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi’nin ortak gerçekleştirdiği Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’nın bulgularına göre; hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete uğradığını ileten kadınların oranı %36 olarak bulunmuştur.

Cinsel şiddet ise, Dünya Sağlık Örgütü tarafından “cinsel eylem gerçekleştirmek amacıyla girişim, istenmeyen cinsel içerikli konuşmalar, birini cinsel amaçlı kullanmak,

mağdur ve fail arasındaki ilişkinin niteliğine bakmaksızın, ev ya da iş ortamında kişinin cinselliğine yönelik zorlayıcı yaptırımlar” (WHO, 2002) olarak tanımlanmıştır. Taciz, tecavüz, ensest, zorla evlendirme, bekâret kontrolü cinsel şiddet içeren eylemler olarak sıralanabilir (Karal ve Aydemir, 2012; KSGM, 2016).

Kadına yönelik şiddetin bir diğer türü ise, duygusal ya da sözel şiddet olarak da geçen psikolojik şiddettir. Bu şiddet türü, kadına korkutmak, sindirmek, tehdit etmek, kontrol altına almaya çalışmak, hayat tarzına müdahalede bulunmak şeklinde tanımlanabilir. Yine Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı'nın 2014 çalışmasına göre, her beş kadından ikisi mevcut ya da daha önceki eşi/partneri tarafından duygusal şiddete maruz kalmaktadır (ABTHA, 2014). Türkiye'deki duruma baktığımızda ise, kadınların hayatlarının herhangi bir döneminde psikolojik şiddete uğrama oranının %44 olduğu görülmektedir (KSGM, 2016).

Kadına yönelik şiddet türleri içinde tanımlanan bir diğer şiddet türü ise, ekonomik şiddettir. Dünya Sağlık Örgütü ekonomik şiddeti tanımlarken, kişisel malların izinsiz kullanılması, gelir sağlayıcı bir işte çalışmaktan alıkonulma ya da zorla çalıştırılma gibi kadını ekonomik açıdan bağımlı ve bir duruma sokan halleri sıralamaktadır (WHO, 2002).

2.3. Kadına Yönelik Cinsel Şiddet

2.3.1. Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet görülme sıklığı bakımından daha çok kadınların karşılaştığı bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır ancak; cinsel şiddet sadece kadınların karşılaştığı bir sorun değildir. Çalışmamız kapsamında ele alınan konu kadına yönelik cinsel şiddet olduğu için konu dâhilinde kalınmaya çalışılacaktır.

Kadına yönelik şiddetin fiziksel, sözel, cinsel, psikolojik ve ekonomik olmak üzere farklı boyutları bulunmaktadır. Bu farklı şiddet türleri basit gibi görülebilen ya da günlük hayatta sıklıkla karşılaşılmaması sebebiyle “normalleşen” sözel laf atmalardan cinayete varan boyutlarda geniş bir skalada görülmektedir. Kadının birey olarak bu problemle karşı karşıya kalması bağlamında, elbette ki kişiden kişiye ve olaydan olaya değişiklikler yaşansa da, cinsel şiddet ve cinsel şiddetin en uç noktasında yer alan tecavüz bu türler içinde belki de kadına en çok zarar veren şiddet türüdür.

Cinsel saldırı; rızası olmayan veya herhangi bir sebepten dolayı (yaşının tutmayışı, akıl hastalığı) rızası kabul edilmeyen bir kişinin, fiziksel güç kullanımı, tehdit, korku, hile ve kandırma gibi zorlamalarla cinsel içerik taşıyan bir davranışa maruz kalmasıdır (Polat, 2017, 111; Cantürk ve Koç, 2010, 49; Gölge ve ark. 2000, 5; Soysal ve Eke, 1999, 1167).

Kadına yönelik cinsel şiddet terim itibariye, cinsel içerikli sözel sataşmalardan, fiziksel temas içeren cinsel saldırılara hatta ölüme kadar geniş bir tanım alanına sahiptir. Polat, Klinik Adli Tıp kitabında cinsel şiddeti şu şekilde tanımlamaktadır; kadının isteği dışında bedenine ve cinselliğine yöneltilen her türlü davranış, fiziksel temas, cinsellik içeren ifadeler sarf etme ya da söz veya eylemle cinsel talepte bulunma gibi davranışlardır.

Kadına yönelik cinsel şiddetin tanımına baktığımızda ise ilgili pek çok tanım bulunmakla beraber genel kabul gören ve en detaylı tanım; Dünya Sağlık Örgütü'nün (2002) yayınlamış olduğu “Şiddet ve Sağlık Konusundaki Dünya Raporu”nda; “*cinsel bir eylem gerçekleştirmeye, istenmeyen cinsel sözler söylemeye, cinsel yaklaşım ve tekliflerde bulunmaya ya da bir kişiyi ticari amaçla cinsel olarak kullanmaya yönelik*

eylemlerin tümünü kapsamakta olup, kurbanla fail arasındaki ilişki her ne olursa olsun, kurbanın evinde ya da işyerinde sınırlı kalmaksızın her türlü koşulda bir kişinin cinselliğine karşı dolaylı ya da direkt olarak ve zorlamayla yapılan cinsel bir eylemi içermektedir” diye tanımlanmıştır. Cinsel şiddet, baskının ve zor kullanmanın tüm boyutlarını ve derecelerini içermektedir. Söz konusu baskı, fiziksel zorlamanın dışında psikolojik yıldırma ya da tehditleri de (örneğin fiziksel zarar verme tehdidi, işten kovma ya da işe alınmama) kapsamaktadır (WHO, 2002).

Dünya Sağlık Örgütü, “Şiddet ve Sağlık Konulu Dünya Raporu”nda cinsel şiddet türlerini aşağıdaki başlıklar altında ortaya koymuştur; evlilik ve beraberliklerde gerçekleştirilen tecavüz, yabancılar tarafından gerçekleştirilen tecavüz, savaş sırasında gerçekleştirilen tecavüz, cinsel birleşmede bulunmaya yönelik istenmeyen cinsel sataşmalar ve saldırılar, zihinsel veya fiziksel olarak engelli bireylerin cinsel istismarı, çocukların cinsel istismarı, zorla evlendirme, gebelikten korunma ya da cinsel yolla bulaşan hastalıklardan korunma yöntemlerini kullanma hakkının engellenmesi, zorla düşük yaptırma, kadının cinsel bütünlüğüne yönelik saldırgan eylemler (zorla yapılan kızlık zarı ve bekâret muayenelerini içermektedir), bireylerin cinsel istismar amaçlı olarak ticari açıdan kötüye kullanılmasıdır (WHO, 2002).

Kadına yönelik cinsel şiddeti ele alırken bunun sadece fiziksel bir şiddet eylemi olmadığını asla akıldan çıkarmamak gerekmektedir. Brownmillar’a tecavüz, kadın bedeninin cinsel yönden zorla kuşatılması, özel ve kişisel alanın rızası dışında saldırıya uğramasıdır (Brownmiller, 1984). Cinsel şiddetin uygulanmasında aslolan, şiddete dayalı cinsellik değil, cinsellik görünümlü şiddettir (Godenzi, 1992, 19). Bu nedenle cinsel saldırı olarak kabul edilebilecek davranışların ortak özelliğinin kadınların yaşam

alanını ve biçimini denetlemek olduğunu söyleyebiliriz (Polat, 2017, 111). Benzer bir biçimde Brownmiller *Against Our Will* adlı eserinde tecavüzü açıklarken “İnanıyorum ki; tarih öncesi dönemlerden günümüze kadar tecavüzün çok kritik bir rolü var. Tecavüz; bütün erkelerin, bütün kadınları korku halinde tutmak için kullandıkları bilinçli bir sindirme sürecinden başka bir şey değil.” der (Brownmiller, 1984, 5).

Cinsel saldırının *bilinçli bir sindirme* yöntemi olduğu önermesinden yola çıkıldığında, tecavüzün nasıl algılandığının önemi ortaya çıkmaktadır. “Kişini davranışının sorumluluğunu üstlenmesi, değişkenlik gösteren bir kavramdır ve bunun nasıl yorumlandığı, belirli bir dönemin sosyal, kültürel ve politik koşullarının gerçek bir aynasıdır.” (Schafer, 1968, s.4; akt: Kevorkian, N. S., 2011, 208).

Barbara Mehrhof ve Pamela Kearon ise tecavüzü, “etkili bir politik araçtır... bir bireyin bir başkasına karşı uyguladığı keyfi bir şiddet hareketi değildir; politik bir baskı altına alma eylemidir... güçlü bir sınıfın üyeleri tarafından, güçsüz bir sınıfın üyelerine karşı uygulanır.” şeklinde tanımlarlar (Mehrfhof ve Kearon, 1971, s.80; akt: Donovan,2007, 277). Bu bağlamda cinsel şiddetin nasıl algılandığı ve değerlendirildiği toplumsal ve politik bir problem da olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu problematiğin en açık yansımaları ise cinsel şiddet suçları için uygulanan kanun ve cezalarda görmek mümkün olmaktadır.

Gölge, Yavuz ve Başkan tarafından 2000 yılında ırza geçme suçuna ilişkin cezalar hakkındaki düşüncelerini öğrenmek amacıyla adli sistem içinde yer alan farklı meslek gruplarıyla gerçekleştirdikleri çalışmada; katılımcılarının yarısından fazlasının, cinsel saldırı mağdurlarının geçmiş yaşantılarının, giyim tarzları ve tavırlarının davayı etkilediğini düşündüklerini bulmuşlardır (Gölge ve ark., 2000, s.8). Bir başka çalışmada

ise Gölge, Yavuz ve Günay polis, hakim - savcı, stajyer hakim - sava, avukat, psikolog, psikiyatrist ve adil tıp uzmanından oluşan 565 katılımcının büyük oranının ırza geçme suçundaki motivasyonu olarak cinselliği kabul ettiklerini ve saldırganı “normal” olarak değerlendirmediklerini ortaya koymuşlardır (Gölge ve ark., 1999, 150). Nergis Cantürk ve Sermet Koç’un cinsel sanıkların sosyo-demografik özellikleri ve psikiyatrik profilleri üzerine yaptıkları çalışmada ise, ele aldıkları 70 olgunun yarısının cezayı ehliyeti etkileyecek boyuta bir psikopatolojiye sahip olmadıkları bulunmuştur. Saldırganların çoğunun genç ve cinsel anlamda deneyimsiz olduğu da görülmüştür (Canürk & Koç, 2010, s.52). Konuyla ilgili Yavuz tarafından gerçekleştirilen hâkim, savcı, avukat, polis ve psikologları kapsayan mezuniyet sonrası meslek içi eğitimin önemini vurgulayan çalışmadan elde edilen verilere göre, “cinsel suçlar” başlıklı mitlerde kaynaklanan yanlış düşüncelerin düzeltilmesi amaçlı eğitimin etkisinin anlamlı olduğu bulunmuştur (Yavuz, 2001, 116).

Cinsel şiddet içeren suçlar mağdurlarında derin izler yaratmaktadır. Bu izler sadece fiziksel ya da cinsel olmamakta aynı zamanda mağdurun ruhsal yapısını da ciddi anlamda etkilemektedir. Cinsel şiddetin yarattığı bu etkiyi belirtmek amacıyla Barutçu, Yavuz ve Çetin tarafından gerçekleştirilen çalışmaya göre, araştırmaya katılan 120 kişinin %65’i olay sonrasında sosyal çevrelerinin kendilerine karşı olan davranışlarında değişiklik olduğunu, kadınların %40’ı ise ayıplama tutumuyla karıştıktıklarını ifade etmiştir (Barutçu ve ark., 1999, s.47). Gölge, cinsel travma sonrası oluşan ruhsal sorunları ele aldığı makalesinde; cinsel saldırıların bireyin iç benlik ve çevre uyumunu bozan travmatik olaylar olduğunu vurgulamış ve kişilerin uzun süren psikolojik tepkiler geliştirdiğini ifade etmiştir (Gölge, 2005, s.19)

Bu çalışmada ise ele temel alınacak olan cinsel şiddetin bir türü tecavüzdür. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar kapsamındaki 102. maddede tecavüz “cinsel saldırı” adı altında tanımlanmıştır. Ancak bu çalışmada eylemin uluslararası literatürde kullanıldığı şekli ile ve daha net anlaşılması için tecavüz terimi de kullanılacaktır. Bu bölümde cinsel saldırı ve tecavüzün uluslararası tanımı, Türk Ceza Kanunu'ndaki yeri, ülkemizde ve dünyada görülme sıklığı ve tarihsel boyutları konusunda bilgi verilecektir

2.3.2. Cinsel Şiddetin Hukuki Boyutu

Genel olarak dünyadaki ve ülkemizdeki cinsel şiddet ile ilişkili ceza kanunlarına bakıldığında, yoğun olarak kadın bedeni ve cinselliğine yönelik işlenen tecavüz suçuna verilen cezalar açısından kadının haklarını korumaktan çok, erkeğin çıkarlarına yönelik işlediği görülmektedir (Roberts, 1994: 6). Bu sebeple cinsel saldırı eylemlerinin önceleri genel adaba ve topluma karşı işlenen suçlar kapsamında değerlendirilmiştir.

Ülkemiz açısından cinsel şiddetin hukuki boyutuna baktığımızda cinsel saldırı suçu, 1 Haziran 2005'te yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa kadar 765 sayılı Türk Ceza Kanununa (TCK) göre değerlendirilmekteydi. 765 TCK'ya göre cinsel suçlar “Adabı Umumiye ve Nisamı Aile Aleyhinde Cürümler” (Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Suçlar) bölümünde "Cebren Irza Geçen, Küçükleri Baştan Çıkaran ve İffete Taarruz Edenler” başlığı altında -müstehcenlik, hayâsız hareketler gibi halen genel ahlaka karşı suçlar içerisinde (m.225, 226) yer alan fiillerle birlikte- düzenlenmekteydi (Dursun, 2014, 58).

Cinsel saldırı suçunun eski TCK'da yer aldığı “Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Suçlar” bölümü cinsel saldırının kişiye yönelik bir suç olarak

değerlendirilmediğini göstermektedir. Bu değerlendirme, tecavüz gibi kişinin beden ve ruh bütünlüğüne yönelik bir saldırıda, aslında kişiden çok ırz, namus, iffet gibi toplumsal kavramlara saldırı yapıldığı algısının taşındığı düşündürmektedir (Dursun, 2014, 58). 5237 sayılı TCK ile cinsel suçlar “Kişilere Karşı Suçlar” kısmında, “Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar ” kapsamına alınmıştır. Yapılan bu değişiklikle “ırza geçme”, “ırz ve namusa tasaddi”, “söz atma”, “sarkıntılık”(keza evlenme vaadiyle “kızlıkbozma”) gibi kanuni suç tanımlamalarının yerini “cinsel davranış”, “cinsel saldırı”, “cinsel istismar”, “reşit olmayanla cinsel ilişki” “cinsel taciz” suç tiplerine bırakmıştır (Dursun, 2014, 59).

Böylece cinsel saldırı suçunun önceki tanımında yer alan ataerkil ve geleneksel vurgu asıl mağdur olan bireye yapılmıştır. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nu Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar başlığı altında 102. Maddede –çalışmamızda tecavüz olarak da geçecek olan- cinsel saldırı suçunun “*cinsel davranışlarla veya vücuda sair bir cisim sokulması suretiyle bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi*” nitelikli hali olarak tanımlanmıştır. Bu durum, TCK madde 102 kapsamında değerlendirilecek olan temel cinsel saldırı suçunun – temel cinsel saldırı suçu sarkıntılık düzeyinde kalan kişinin vücut ve cinsel dokunulmazlığının ihlalidir, hukuka aykırı saldırıdır- kanunun gereğince cezayı artırıcı halidir.(Yurtcan, 2015).

Cinsel saldırı suçunun en önemli noktası aslında mağdurun rızası dâhilinde olmadan failin cinsel davranış sergilemesidir. Bu cinsel davranış sarkıntılık düzeyinde kalan hukuka aykırı eylem olabileceği gibi kanunda sayılan nitelikli hallerden tecavüz de olabilir. Kanun metninde mağdurun rızasının olmayışını arayarak mağdurun iradesiyle yaşamına yön verme hürriyetinin de temini olmaktadır. Bu noktada küçük bir

parantez açacak olursak, rıza kavramının tanımının neye göre yapılmış olduğu kısmı tartışmalıdır. Rızanın olup olmadığının erkeğin bakış açısından yorumlandığı hallerde kadının ilişkiyi istemediğini belirtmesi yeterli olmayabilmektedir (Schulhofer, 1995: 2173).

Cinsel saldırı suçu aynı zamanda şikâyete tabi bir suç tipi olup, cinsel saldırının mağduru tarafından ilgili adli ve kolluk birimlerine dava açılması ve suç failinin cezalandırılması için şikâyette bulunulması gerekmektedir. Şikâyette bulunulması gereken süre cinsel saldırının gerçekleşmesinden itibaren veya cinsel saldırının gerçekleştiğinin mağdur tarafından öğrenilmesinden itibaren 6 aydır.

Cinsel dokunulmalığa karşı işlenen suçlar 2005 yılında yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 102, 103, 104 ve 105'inci maddelerinde tanımlanmıştır. Ancak 2014 yılında yapılan 6545 sayılı "Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"da yapılan düzenleme ile yasada yer alan "ruh sağlığının bozulması" durumu ile gerçekleşen cezadaki artış iptal edilmiştir. Bunun yerine yeni düzenleme ile eylemin ruh sağlığını bozup bozmaması hususu kaldırılarak cinsel saldırı suçları için tayin edilen cezalarda ciddi oranlarda artışa gidilmiştir. Bu değişiklikle birlikte madde aşağıdaki halini almıştır;

“(1) Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.

(2) Fiilin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az olmamak üzere

hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eše karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır.” halini almıştır.

(3) Cinsel saldırı suçunda; beden ve ruh sağlığı bakımından kendisini savunamayacak olan bir kişiye,

(4) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfus kötüye kullanılmak suretiyle,

(5) üçüncü derece dâhil kan veya kayın hasımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı, silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halinde ceza yarı oranında arttırılmaktadır.”

Aynı maddede suçun işlenmesi sırasında mağdurun direncinin kırılmasını sağlayacak ölçünün ötesinde kuvvet ve zor kullanılması durumunda kişinin Türk Ceza Kanunu’nda ayrıca düzenlenen kasten yaralama suçundan da ceza alması sağlanmaktadır.

(6) Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması durumu söz konusu olursa, fail için on yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur.

(7) Suçun sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü halinde ise ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası hükmolunur denmektedir.

Üstelik cinsel saldırı suçuna karşı caydırıcılığın artırılması ve faillerin ıslahı adına Temmuz 2016'da "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Hükümlü Olanlara Uygulanacak Tedavi ve Diğer Yükümlülükler Hakkında Yönetmelik" resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Cinsel saldırı davasını yürüten mahkeme heyeti yahut hâkim gerekli gördüğü takdirde yönetmelikte yer alan kanuni tedbirleri suçun failleri nezdinde uygulayabilecektir.

Bu noktada cinsel saldırıları suçluları kanun tarafından ağır bir biçimde cezalandırılıyor gibi görünmektedir ancak cinsel saldırı ve tecavüzün mağdur üstünde yarattığı fiziksel ve psikolojik ağır hasar nedeniyle mahkemeye başvurma oranları oldukça düşüktür. İnsan öldürme, yağma ve yaralama gibi şiddet içeren diğer suçlara kıyasla, cinsel saldırı suçları daha yüksek oranda gizli kalmaktadır (Sokullu- Akıncı; 2008, 43). 2015 yılı itibariyle Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre "Cinsel Saldırı Suç ve Karar Sayıları" "Açılan Davadaki Suç Sayısı" Türkiye toplamı 7355'tir. Bunların sadece %48,7'si mahkûmiyet ile sonuçlanmış olup %26,1'i beraat etmiştir. Bilindiği gibi bu sayılar sadece resmi makamlara yansıtılıp hakkında dava açılan olaydır. Bir de dava açılmadan gizli kalan azımsanamayacak bir kesim bulunmaktadır. Bu karanlık alanın nedenlerine bakıldığında; mağdurun hukuki süreç içinde olayı defalarca anlatmasının travmatik etkisi, cinsel suçlara ilişkin mitler ve kalıp yargılar, mağdurların yaşadığı utanma duygusu ve resmi kurumların duyarsız davranışlarının bu suça ilişkin karanlık alanları arttırdığı düşünülmektedir (Sokullu- Akıncı; 2008, 45).

2.3.3. Dünyada ve Türkiye'de Cinsel Şiddetin Görülme Sıklığı

Şiddet ülkemizde ve dünyada azımsanamayacak kadar yaygın bir sorundur. Yapılan araştırmalar şiddet uygulayanların %95'inden fazlasının erkek, şiddete maruz

kalanların %90'ından fazlasının kadın ve çocuk olduğunu ortaya koymaktadır. (Güneri, 1996; 8).

Şiddetin cinsel boyutuna baktığımızda ise, İngiltere'de her 7 kadından biri kocası tarafından tecavüze uğramaktadır. Kanada'da 4 kadından biri yaşamının herhangi bir noktasında cinsel şiddet kurbanı olmaktadır (İlkkaracan, Gülçür ve Arın, 1996: 24). Johson'un 1980 yılında Amerika'da yaptığı benzer bir araştırmanın sonuçlarına göre ise, evlilik içi cinsel taciz dışarıda tutulduğunda ve bütün kadınların benzer risk oranlarına sahip olduğu ve tecavüz oranlarının da sabit kaldığı düşünülürse; çalışma yapıldığı sırada 12 yaşında olan genç kızların %20 ile %30'nun hayatlarının geri kalanında şiddete dayalı bir cinsel saldırı ile karşılaşacağı görülmüştür (akt: Scully, 2014, 47)

Birleşmiş Milletler "Global Status Report on Violence Prevantion 2014" raporunda; "Herhangi bir cinsel eylem veya cinsel bir davranış elde etme girişiminde bulunmak, istenmeyen cinsel yorum ya da girişim ya da eylemde bulunmak" şeklinde yaptığı tecavüz tanımı uyarınca elde ettiği verileri yayınlamıştır. Aynı yayın görülen üç tip cinsel şiddet eyleminden bahsetmiş ve onları şu şekilde sıralamıştır; "cinsel ilişki içeren (tecavüz gibi), temas içeren (istenmeyen dokunuş gibi), ve temas içermeyen (cinsel şiddet tehdidi ya da teşhircilik gibi)" (BM, 2014). Yaptığı bu tanımlamaya göre ülkelerin şiddet şekline göre yaptıkları yasa ve aldıkları örneklem programlarını inceleyen bir rapor yayınlamıştır. Rapora göre; her üç kadından birisi hayatının herhangi bir noktasında partneri tarafından fiziksel ya da cinsel şiddet mağduru olmaktadır.

United Nations Office on Drugs and Crime tarafından 2010 yılında yapılan araştırmaya göre; Güney Afrika, Okyanusya ve Kuzey Amerika en yüksek, Asya ise en

düşük tecavüz oranlarına sahip bölgeler olarak karşımıza çıkmakta (UNODC, 2010). Ülkelerin tecavüz olaylarını rapor ederken kullandıkları tanım farklılıkları istatistiksel verilerde farklılığa yol açmaktadır. Örneğin Kanada'nın verilerinde cinsel saldırılara "kişinin iradesi ya da tam rızası olmadan gerçekleşen, cinsel birleşme içeren ya da içermeyen, her türlü temas içeren cinsel eylem" dâhil edilmiştir.

Cinsel şiddetin yayınlığına ilişkin verilere kısaca bir göz attığımızda ise karşımıza çıkan tablonun umut verdiğini söylemek güç olacaktır. Dünya Sağlık Örgütü'nün 2013 yılında yayınladığı verilere göre, dünya genelinde kadınların %35'i yakın ilişkide olduğu kişi tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete ya da ilişkisi olmayan birinin cinsel şiddetine maruz kalmakta. Dünya çapında kadınların %7'si ilişkide olmadıkları birinin cinsel saldırısına maruz kalmakta ve bu tarz bir saldırıya uğrayan kadınların alkol kullanımına ilişkin bozuklukları yaşama riskinin 2.3 kat olduğu görülmekte. Depresyon ya da ankisiyete bozukluklarını yaşama oranlarının ise 2.6 kat daha fazla olduğu bildirilmektedir (WHO, 2013).

Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansının 2014 yılında 42,002 kadın ile gerçekleştirdiği çalışmasına göre ise, kadınlara yöneltilen, "istenmeyen dokunuş, sarılma ya da öpüşme", "cinsel içerikli şakalar", "teşhircilik, cinsel içerikli mesajlar gönderme", "cinsel içerikli fotoğraflar gösterme ya da hediyeler alma", "rızanız dışında pornografik malzemelere maruz bırakma" şeklindeki sorulara kadınların %45'i 15 yaşından itibaren maruz kaldıklarını iletmişlerdir. Kadınların %12'sinin ise 15 yaşından önce yetişkin biri tarafından cinsel istismara maruz kaldığı, her yirmi kadından birinin ise 15 yaşından sonra tecavüz mağduru olduğu görülmüştür. Avrupa Birliği üyesi 28 ülkede yaşayan 18-74 yaş arası kadınlar düşünüldüğünde 15 yaşından sonra partneri ya

da partneri olmayan biri tarafından tecavüze uğrayan 9 milyon kadına tekabül etmektedir. Çalışmanın yapıldığı yıl baz alındığında ise son bir senede 18-74 yaş aralığındaki 1,5 milyon kadının tecavüze uğradığı görülmektedir (ABTHA, 2014).

Kadına yönelik şiddet açısından yapılan çalışmaların tarihi bile çok gerilere maalesef gitmemekte. Ülkemiz genelinde kadına yönelik cinsel şiddet içerikli çalışmaların diğer ülkelere kıyasla uzun bir tarihi olduğunu söylemek ise çok güç. Özellikle 1990'larda hız kazanan kadına yönelik aile içi şiddet çalışmaları yapılmaya başlanmış olsa da bu çalışmalarda cinsel şiddet üzerinde durulmamıştır. Bunun sebeplerinden biri ise evlilik içi tecavüzün 2005 yılına kadar ceza kanunda tanımlanmış bir suç olmayışıdır. 2005 yılında yürürlüğe giren yeni değişiklikle birlikte, tecavüz eden koca eşinin şikâyeti halinde 102. madde uyarınca cezalandırılmaktadır.

Ülkemizde yapılan çalışmalara göre cinsel saldırı suçları tüm suçların yaklaşık olarak %3'ünü oluşturmaktadır (Karbeyaz ve ark., 2009). Cinsel saldırı olgularının resmi mercilere bildirilmesini oranına bakıldığında yalnızca %15'lik bir kısmın bildirim yaptığı görülmektedir (İşeri, 2008, s: 470). 2005 yılında Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanan cinsel saldırı suçu uyarınca açılan dava sayısı, 6464, mahkûmiyet kararı ise 4886'dır. Bu sayı 2012 yılında 8144 davaya karşılık 3719 mahkûmiyet kararı, 2015 yılında ise 7355 davaya karşı 5109 mahkûmiyet kararı olarak görülmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre Türkiye'de 2008 yılında toplam 986 kişi cinsel suçlardan hüküm giymiştir. Bu kişilerin 970'ini erkekler oluşturmaktadır (TUIK, 2015).

Ayşe Gül Altınay ve Yeşim Arat tarafından gerçekleştirilen Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet adı çalışmada, "eşinizin sizi istemediğiniz zamanlarda cinsel ilişkiye zorlaması"nın ne sıklıkta yaşandığı sorulmuş ve görüşülen kadınların %14'nün en az bir

kez “istemediği zamanlarda cinsel ilişkiye zorlandığı” bulunmuştur. Cinsel şiddete uğradığını söyleyenlerden %67’si aynı zamanda fiziksel şiddete de maruz kaldıklarını dile getirmişlerdir (Arat ve Altınay, 2007,s. 87)

2009 yılında Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Hacettepe Üniversitesinin beraber yürüttüğü Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması verilerine göre; ülke genelinde evlenmiş her 100 kadından 9’u yaşamının herhangi bir döneminde zorla cinsel ilişkiye girmiş, her 100 kadından 11’i ise istememesine rağmen korktuğu için cinsel ilişkiye girmiştir. Türkiye genelinde evli ya da bekar sadece cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı %6, hem fiziksel hem de cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı ise %30’dur. Çizilen bu tablonun daha detaylandırılmış halinde ise boşanmış/ayrı yaşayan kadınların %44’ünün, eşi ölmüş kadınları %22’sinin, halen evli kadınların %14’ünün hiç evlenmemiş kadınların ise %2’sinin cinsel şiddete maruz kaldığı görülmüştür (KSGM, 2009).

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB) ile Hacettepe Üniversitesi’nin yine birlikte yürütmüş olduğu 2015 yılı Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’nın verilerine göre; en az bir kez evlenmiş kadınların %9’u yaşamının herhangi bir döneminde “istemediği halde korktuğu için cinsel ilişkiye girme” davranışını gerçekleştirmiştir. Kadınların %7’si ise yine yaşamlarının herhangi bir döneminde zorla cinsel ilişkiye girdiklerini bildirmişlerdir. Tablo boşanmış kadınlar için daha fazla oranların olduğunu göstermektedir; boşanmış ya da eşinden ayrı yaşayan 3 kadından biri zorla cinsel ilişkiye girdiğini belirtmiştir. Buna göre boşanmış ya da ayrı yaşayan kadınlar halen evli olanlara dört kat fazla oranda cinsel şiddete maruz kalmış oluyorlar (ASPB, 2009, 93).

2012 ve 2014 yılları arasında Muğla'da yapılan bir başka çalışmaya göre ise; belirtilen zaman aralığı içinde Muğla Adli Tıp Şube Müdürlüğüne cinsel saldırı nedeniyle 341 olgu için başvuruda bulunulmuştur. Olguların %36.7'si 19 yaş üzeri saldırılardır (Balcı ve ark., 2014; s.87). Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde yapılan bir başka çalışmaya göre ise Ocak 2012 ve aralık 2014 tarihleri arasında EÜTF Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı Erişkin Adli Kurul tarafından rapor düzenlenen 311 olgunun 299'unun (%96,1) kadın olduğu görülmüştür (Şenol ve ark., 2016; s.159)

2015 yılında Koç tarafından yapılan kadına yönelik bir başka cinsel şiddet araştırmasında katılımlı gözlem yoluyla birebir ve derinlemesine görüşme tekniği kullanılmıştır. Bu çalışmanın bulgularına göre; kadın cinselliği erkeklerin istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde tanımlanmış olarak algılanmaktadır. Bu durumda kadınların kimi zaman şiddete uğrasalar da bunu fark etmemelerine zemin hazırlamaktadır. (Koç, 2015, s.87)

Yapılan çalışmalara ilişkin literatür taramaları cinsel saldırı olgularının toplumda hiç de azımsanmayacak bir sıklıkla meydana geldiğini göstermektedir. Öte yandan kadınların bu saldırıları nasıl algıladıkları ne denli etkilendikleri de göz önüne alındığında cinsel saldırıların üzerine daha çok çalışılması gereken bir alan olduğu ortaya çıkmaktadır.

2.4. Toplumsal Cinsiyet

Toplumsal cinsiyet kavramını anlamak için, bu kavramın siyasal tarihinden bahsetmemiz gerekmektedir. 17. Yüzyılın sonu ve 18. Yüzyılı kapsayan dönemde gerçekleşen temel hak ve özgürlük arayışlarının içinde feminist hareket de görülmeye başlar. Bireyin toplumsallaşma için elde etmesi gereken doğal haklar fikri erkek

üzerinden tanımlanırken, kadınlar da kendi varlıklarını ortaya koymaya başlasalar da erkeğin baskın üstünlüğü devam etmektedir. Kadınların eşitsizliğe karşı ilk karşı çıkışları yasa önündeki eşitsizliğin vurgulanması ile gerçekleşir (Mackinnon, 2003, 196).

Ancak yasal haklar açısından kazanılan eşitliğin, sosyo-kültürel anlamda eşitlik getirmediği görüldüğünden 20. yüzyılın sonundan başlayarak kadın hareketinde yeni bir dalga ortaya çıkmıştır. İkinci dalga kadın hareketinin ve bu hareketin birçok yönden dayandığı kültürel ve radikal feminist akımların (Donovan;1997) dile getirdiği ataerkil toplum içinde, kadın ve erkeğe atfedilen belli roller ve belli davranış kalıpları vardır. Toplumsallaşmanın insana yüklediği eril ve dişil davranış özellikleri doğduğumuz andan itibaren aile, okul, sosyal çevre ve medya gibi araçlarla bizlere öğretilmeye başlanmaktadır. Öğretilen bu roller, ev içinde olduğu gibi toplumda da kadın ve erkek arasında farklı algılar, farklı rollere dayalı bir işbölümünü de ortaya çıkarmaktadır. Evin “ekmeğini kazanan” erkek ile evin, ailenin ve çocukların bakımını üstlenen kadın arasındaki işbölümüne benzer biçimde, toplumsal yaşamda da erkek kamusal yaşam için hazırlanır ve burada aktif rol alırken, kadın da özel yaşam (evlilik gibi) hazırlanmakta ve daha çok bu alanla sınırlanmaktadır.

Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetten farklı olarak, kadınla erkeğin sosyal ve kültürel açıdan tanımlanmasını, toplumların bu iki cinsi birbirinden ayırt etme biçimini, onlara verdiği toplumsal rolleri anlatmak için kullanılan bir kavramdır (Ecevit ve ark., 2011, s.4). Bu kavram, yaşanan kültüre bağlı olarak iki cins için sosyalleşme süreci içinde bilerek ya da bilmeyerek benimsenmiş her türlü rol ve davranışı tanımlar.

Toplum bir bireyin, cinsiyetini göz önünde bulundurarak “olması gerekenleri” belirler. Bu bağlamda bir birey kadın cinsiyeti taşıyorsa ondan “dişil”, erkek cinsiyeti taşıyorsa da “eril” özellikler göstermesini bekler. Toplumun bu beklentisi, kişilerin kullandığı kelimelerden kıyafetlerine, vücut dilinden yürüyüşüne, oturuş kalkışına kadar hayatının her alanına sızmış durumdadır. “Hayatımız boyunca toplumun bizlere atfettiği toplumsal cinsiyet rollerine uyma çabası güderiz, çünkü üzerimizde çok büyük bir toplumsal baskı hissederiz. Geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun davrananlar rahattırlar. Ancak uymayanlar her zaman yargılanır.” (Ashcraft ve Belgrave; 2005)

Toplumsal cinsiyet rollerinin oluşumunda, bedensel farklılıkların oynadığı rol yadsınamaz. Erkeğin fiziksel olarak kadına göre daha güçlü oluşu ve kadın bedeninin doğurganlığı bu farklılaşmanın temelinde yatan en önemli özelliklerdir. Ancak bu rollerin oluşumunu salt biyolojik farklılıklara bağlamak konunun sosyo kültürel altyapısını yok saymak anlamına gelip, basite indirgemek olacaktır (İmançer, 2002).

Cinsiyet rollerini belirleyen en önemli etkenlerden bir diğeri güç ve iktidardır. Berktaş, Aristoteles’den aktararak erkeklerin kadınlar üzerindeki iktidarı konusunda şu başlıkların altını çizmektedir: “Eski Yunan’da Aristoteles’in Politika adlı eserinde erkeklerin, kadınların, kölelerin ve çocukların muhakeme yeteneklerini değerlendirir: erkeklerin muhakeme yeteneğinin eksiksiz, kölelerin böyle bir yetisinin olmadığını, çocukların mükemmel olmayan, kadınların ise eksik muhakeme yetisine sahip olduklarını ifade eder.”(Berktaş, 1994, s.87). Kadına yönelik bu “ikincil” konumdaki yaklaşım kadının bir birey olarak varlığı ve aynı zamanda biyolojik olarak bedeni üzerinde söz sahibi olmasını da engellemiştir. Berktaş’ın belirttiği gibi uzun yıllar boyunca kadına karşı geliştirilen bu akış açısı toplumların genlerine nüfus etmiş ve

kadınların hali hazırda hak ettiği temel hak ve hürriyetleri kazanmaları çok zaman almıştır.

Kadın-erkek rollerinin belirlenmesinde sosyo-kültürel faktörler düşünüldüğünde, dinlerin oynadığı rol de dikkat çekmektedir. Örneğin kültürel feministler arasında yer alan Wright, Sarah Grimké, Elisabeth Cady Stanton gibi feministler “dini kadınların bağımlılığının sürdürülmesinde en önemli güçlerden biri olarak” görürler (Donovan, 2007, s.35). Din, en başta kadınların cinselliğini kontrol etmek ve cinsel ilişkilerdeki güç dengesizliğini sürdürmek için araç olarak kullanılır (İlkkaracan; 2003: 133) ve kadın bedeninin “denetlenmesinde en etkili ideolojik ve kurumsal araçlardan biridir”(Berktaş; 2000: 16).

Cinsellik, insanın şekillendirilmeye en yatkın özelliklerinden biridir ve toplumlar, cinselliği kendi hedeflerine göre uyarlamak için, bazen bireylere büyük zararlar vermek pahasına, bu durumdan her zaman faydalanmışlardır (Mernissi;2003:103). Günlük pratiklerden devletle olan ilişkiye, çocukluktan yaşlılığa, isyan edilen baskılardan içselleştirilen fikirlere, kadın-erkek ilişkilerinden kadınların birbirleriyle ilişkilerine kadar kadınların hayatını her alanda belirlemeye devam eden bu olgu (Altınay;2002:324); özellikle kadınların durumunun tabularla en yüklü olan boyutudur (Bataille;2001:154)

Ataerkil yapı, kadınların cinsellik algılarını etkileyen en önemli faktörlerden biri olarak karşımıza çıkar. Ataerkil yapı bugüne kadar geçen binlerce sene neredeyse tek değişmeyen temeldir. Bu yüzden de “uygarlık tarihinden bağımsız olan, daha doğrusu onu kapsayan bir gerçekliktir”(Caner;2004:7 akt: Dinçer 2007). Bir başka deyişle yaşadığımız ataerkil toplum yapısı içinde şekillenen kadın cinselliği de, erkekler

tarafından icat edilmiş olan bir alana önce itilmiş daha sonra ise adeta hapsedilmiştir, kadının kendi bedeni üzerinde, insan olmaktan doğan söz hakkı yok sayılmıştır.

Kadın ve erkek arasındaki farklılıklara vurgu yapan bir diğer bakış açısı ise, atfedilen özellikler bağlamında kurgulanır. Sosyolojinin araştırma konuları arasına giren kalıp yargılar “stereotipleştirme” şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Stereotip kavramı bir “grup hakkındaki inancı, bir grubun başka bir grup hakkındaki duygusallaşmış, basitleşmiş ve çoğunlukla karikatürize edilmiş, tecrübeyle çok az değişmiş olan inancı” anlamında kullanılan bir kavram olarak tanımlanır. (Kızıılçelik & Erjem, 1994, s.52). Bu doğrultuda, toplumsal değerler açısından kadınların ve erkeklerin rolleri, erkek ve kız çocuklarının yetiştirilme tarzları toplumsal cinsiyet ile ilgili araştırmaların bakış açısını oluşturmaktadır. Bu farklı özelliklere dayalı cinsiyetçi bakış, fiziksel farklılıkların çok ötesinde bir kadın ve erkek algısına yol açar. Erkekler; saldırgan, güçlü, mantıklı, analitik, kolay etkilenmez, kendine güvenli, dirayetli, cesur, soğukkanlı gibi özellikler atfedilirken; kadınlar genellikle, duygularıyla hareket eden, kolay etki altına alınabilen, güvenilmez, şefkatli, merhametli, hamarat, edilgen, korkak insan olarak tanımlanır.

Kadın ve erkeğin farklı rollerine ilişkin değerleri öne çıkaran ataerkil düzende, erkeklerin kadınlar üzerindeki egemenlikleri yukarıda belirtilen kişilik farklılıklarına bağlı olarak doğuştan hak edilmiş bir üstünlük olarak görülür. Bu nedenle, ataerkil düzendeki cinsiyet ayrımcılığının sınıf ayrımından daha katı ve sürekli olduğunu düşünen yazarlar vardır. Örneğin Kate Millet'e göre kadınlar için öngörülen rol güzellikleriyle beğeni toplaması ve bunun aracılığıyla iyi bir eş bulup toplumda bir yer edinmesidir; saygınlık kazanması da iyi bir evlilik yapması ve iyi bir eş olmasıyla mümkündür (Millet, 1987:68-69);

Kadın cinselliği üzerinde baskı kurulan alanlardan biri de giyim kuşam alanıdır. Bora ve Üstün, Sıcak Aile Ortamı adlı kitaplarında kadın giyimiyle ilgili olarak şöyle der; “Kadın bedeni, çeşitli yöntemlerle ve çeşitli özneler tarafından denetlenebiliyor. Bunların en iyi bilineni ve üzerinde durulanı, özel alanda, ailenin, kadınların namusunu korumaya yönelik denetimleri. Bu denetimin önemli bir bileşeni ise, kadınların giyim kuşamlarını dikkatle seçilmesi” (Bora ve Üstün;2005,72). Bu yaklaşımın, tüm feminist akımlar tarafından eleştirildiği de açıktır. Örneğin Grimké, kadınların giyinişindeki tutumun çoğu kez onların akıllı ve erdemli varlıklar olarak ciddiye alınmasına engel olduğunu belirtir ve düşüncesini şöyle ifade eder; “Bebekler gibi giydirilmeye devam edersek hiçbir zaman istediğimiz yere yükselemeyeceğiz, faydalı olamayacağız.” (Grimké, 1970: 3)

Tüm bu veriler ışında düşünüldüğünde yaşanan toplumdaki toplumsal cinsiyet algısının kadını konumlandığı yeri belirlediğini söylemek çok da hatalı olmayacaktır. Belirlenen bu konum geleneklerle yeniden üretilmektedir. Kanunlar bu yeniden üretim mekanizmasını kırmak için en etkili yöntemlerden biri olsa yaşanan toplumun içselleştirilmiş bakış açısını kırmak kolay olmamakta ve yeni mağduriyetler üretilebilmektedir. Kadına yönelik cinsel şiddet ve cinsel saldırı/tecavüzün nasıl algılandığını da bu çerçevede içinde şekillenmektedir. Toplumsal bilinç dâhilinde içselleştirilmiş olan kadınlık rolleri, tecavüz mitlerinin kabulünde önemli bir rol oynamaktadır.

2.5. Tecavüz ve Tecavüz Mitleri

1970’lerin ortalarına kadar tecavüz üzerine çalışmalar çok kısıtlı kalmıştır ancak 1970’lerdeki kadın hareketinin güç kazanması ile birlikte konuya ilgi artmaya

başlamıştır. Araştırmacılar toplumsal cinsiyet rollerine dayalı şiddet ve cinsel saldırı üzerine çalışmalar yapmaya başlayarak bu sorunu görünür kılmaya başlamışlardır.

Tecavüz mitleri, tecavüze ilişkin tutumlar ve tecavüzün mağdurda yarattığı hasarı küçümseyen, inkâr eden ya da mağduru suçlayıcı hatalı inanışlardır (Burt, 1980). Burt aynı zamanda tecavüz mitlerini önyargılı, basmakalıp ve tecavüze, tecavüz mağduruna ve tecavüzcüye ilişkin hatalı inanışlar olarak tanımlamıştır (Burt; 1980). Bu mitler genellikle mağduru suçlamak ve tecavüzü “haklı” bir zemine oturtmak için kullanılmaktadır.

Tecavüz mitleri ilk olarak Schwendinger & Schwendinger tarafından “kurbanın rızası olmadan tecavüzün imkânsız olduğu”, “kadınların tecavüzü istedikleri” ve “tecavüzün erkeklerin kontrolsüzlüğünden kaynaklandığı” şeklinde bazı ortak özellikler olarak ortaya konulmuştu (Schwendinger ve Schwendinger, 1974; akt: Çoklar). Benzer şekilde feminist kuramcı Susan Brownmiller da Cinsel Zorbalık adlı kitabında “o zaten bunu istemişti”, hiçbir kadın istemine karşı tecavüze uğramaz”, “kadınlar tecavüzü arzularlar”, “güzel kadın” gibi mitlerden bahseder. Brownmiller'a göre bu mitlerin toplumsal olarak bir hedefi vardır; “Bu mitler tartışmamızın merkezidir, çünkü bunlara erkeklerin çoğu inanır ve erkek gücünün doğası birçok kadını buna inandırmaya başarmıştır” diyerek bahseder (Brownmiller, 1984, s:404).

Gerçekten de tecavüz mitleri toplumsal hayatın içinde pek çok yerde karşımıza çıkması olası, üzerine düşünülmediğinde fark edilmesi ve karşı çıkılması zor efsanelerdir. Fark edilmesi ve karşı çıkılması zordur çünkü çocukluktan itibaren öğretilen rollerin içine sızmıştır. Masum görünen masalarda bile karşımıza çıkmaktadır.

Melek Özlem Sezer “Masallar ve Toplumsal Cinsiyet” adlı kitabında Adriane Blue’dan altıntılıyarak Şu bilgiyi verir;

Uyuyan Güzel, sanırım Sıradan Erkek’in hayalindeki kadın. Uyur ve bekler. İlk uyarlamalarda apaçık bir biçimde peri masalının ideolojisi, kızın, genç adamın fantezilerini yazacağı bir tabula rasa, bir bos levha olduğudur. Uyuduğu için genç adama sorun çıkartmaz, küstahlık etmez. Genç adam ona her istediğini yapabilir. İlk anlatımlarda, kız uyurken ırzına geçer. Sonraları, Grimm kardeşler ve Disney tarafından derlenen öykülerde, genç adam kızı öperek uyandırır. (Blue, 2000,s.109; akt: Sezer, 2014, s. 31)

Bu masallarla büyüyen kız ve oğlan çocuklarının gerçeklikleri bu ve benzeri masalların alt metinleriyle Şekillenmektedir. Brownmiller konuyla ilgili olarak; “İrza tecavüz çocukluk bilincimize görülmez biçimde sızar. Okumayı öğrenmeden bile kurbanın düşünce biçimini öğrenmiŐ olunuz” der (Brownmiller, 1975, s.401). Masallar aracılığıyla çocukların temiz zihinlerine giren bu düşünceler masal maskesi altında sorgulanmadan yetişkinler tarafından çocuklara aktarılmakta ve çocuklar tarafından içselleştirilen bu hayal dünyası ilerideki hayatlarına yansımaktadır.

Tecavüz mitlerinin bu maskeli hallerine salt masallarda değil diğer kültürel medya mecralarında da rastlamaktayız. Filmler, kitaplar, diziler, gazete ve televizyon haberleri de mitleri bize sunmakta ve tecavüze ilişkin hatalı kalıpların zihinlerimizde yer etmesine neden olmaktadır. “Sanat, soylu ve yüce duygular (sevgi, barıŐ, aŐk, dostluk, sempati, hayranlık vb.) kadar, kin, nefret, kıskançlık, daha çoğunu elde etme vb. tutkularında yansıması olmuŐtur....” (Mülayim; 1999: 2). Bu duruma özellikle

sinema ve filmler açısından baktığımızda birbirinden bağımsız iki imgenin ardı ardına getirerek izleyicinin zihninde farklı bir “3.anlam” yaratmasını sağlamayı amaçlamaktadır (Eisenstein, 1993). Diğer bir deyişle, görüntüyü oluşturan tüm öğeler, farklı şekillerde düzenlendiklerinde bir konu ya da içeriği farklı şekillerde anlatmak için kullanılabilir etkili sinema dilinin araçlarıdır.

Eda Er tarafından yapılan “Sinemada Kadına Yönelik Şiddet Ve Tecavüz Doksanlı Yıllar Ve Sonrasında Kadına Yönelik Şiddet Ve Tecavüz Filmleri” adlı çalışmada Irreversible (Dönüş Yok), 8Mm (Sekiz Milimetre), Lalelide Bir Azize ve Gemide filmlerinde yer alan şiddet ve tecavüz olguları incelenmiştir. Çalışmada daha çok değinilen nokta filmlerin kendilerine ait dillerinin erkek egemen yapıda oluşu ve bu yapıyı yansıttığı yönündedir. Er’in çalışmasında incelediği filmler üzerinden ortaya koyduğu sonuçlardan biri şu şekildedir;

“Bu filmlerin kadına yönelik şiddet ve tecavüz barındıran içerikleriyle toplumsal yapıda egemen olan erkek egemen ideolojileri yansıttığını söyleyebiliriz. Kadına ataerkil kodlamalar doğrultusunda davranmasını söyleyen filmler, aksi takdirde sonucun kadın için iyi olmayacağı, düzeni temsil eden bir erkek tarafından şiddet veya tecavüz ile kadının cezalandırılacağı mesajını iletmektedirler.”(Er; 2006: 289)

Tüm bu kültürel etkiler erkeğin cinsel saldırı potansiyeline hizmet etmekte ve hatta kurban konumunda olan kadının da tecavüz ile ilgili kendini suçlamasına zemin hazırlamaktadır. Bu zemine katkıda bulunan bir diğer araç ise pornografi olarak karşımıza çıkmaktadır. Diana Scully, kitabında tutuklu tecavüzcülerle yaptığı görüşmeleri derlediği Cinsel Şiddeti Anlamak adlı çalışmasında pornografi tüketimine

de vurgu yapar. Tutuklu tecavüzcülerin pornografik yayın takip etmeleri ile ilgili elde ettiği verilere göre, %65,3'ünün pornografi tüketicisi olduğu bilgisine ulaşmıştır. Cinsel şiddet içeren pornografik yayınların, kadınlara yönelik düşmanca tavırları desteklediğini ve tecavüz ile ilgili mitleri güçlendirdiği çeşitli çalışmalarla ortaya konmuştur (Malamut & Check, 1985; Malamut & Check 1981; Linz ve ark., 1984)

Tecavüze ilişkin olarak ilk ortaya konulan ölçek çalışması Feild tarafından 1978'de (ATR: Attitudes Toward Rape) gerçekleştirildi (Xue, 2016, s.5) .1980'de ise Burt ilk kez tecavüz mitleri kavramını tecavüzü meşrulaştırıcı tutumları tanımlamak için kullandı. Oluşturmuş olduğu 19 madden oluşan Tecavüz Mitleri Kabul Ölçeği (RMA:Rape Myths Acceptance), tecavüz mitlerine ilişkin bireysel kabul düzeylerini belirlemek için tasarlanmıştı (Burt 1980) Burt'ün ortaya koymuş olduğu çeşitli tecavüz mitlerini 1994 yılında Lonsway ve Fitzgerald, teorik temelini stereotiplerden farklılıklarını ortaya koyarak sadeleştirmiştir (1994). Lonsway ve Fitzgerald'a göre tecavüz mitleri “genellikle yanlış olan, ancak geniş çapta, devamlı olarak kabul edilen ve erkeğin kadına yönelik cinsel saldırganlığını yokmuş gibi göstermeye ya da meşrulaştırmaya çalışa tutum ve inanışlardır” (Lonsway, Fizgerald, 1994, s.134). Onlara göre bu mitler sadece tekil cinsel saldırılardaki klişe atıflarda değil aynı zamanda kültürel kabul ve tutumlar açısından da bir işleve sahiptir. Bu çalışmada da kullanılmış olan Illinois Tecavüz Mitleri Kabul Ölçeği (IRMA: Illinois Rape Myth Acceptance) ise, Payne tarafından 1999 yılında RMA'nın yenilenmiş bir versiyonu olarak geliştirildi.

Çalışmalarda ortaya çıkanmış, toplum tarafından inanılan ancak gerçek payı çok düşük olan tecavüz mitlerinden bazıları şu şekildedir; “ Hayır aslında evet demektir”, “İyi kızlara tecavüz edilmez”, “Kadının rızası olmadan bir kadına tecavüz edilmesi

imkansızdır”, “Tipik bir tecavüz karanlık ve ıssız bir sokakta bir yabancı tarafından gerçekleştirilir”, “Aslında kadınlar içten içe tecavüzü arzularlar” (Burt, 1980; Longsway & Fitzgerald, 1994; Payne, Lonsway & Fitzgerald, 1999). Bu tecavüz mitleri, cinsel saldırıda bulunan erkeklerin davranışlarını meşrulaştırmaya yaramanın yanı sıra, tecavüze uğrayan kadınların resmi makamlara başvurmalarının da önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Kadınlar bu yanlış inanışlar nedeniyle kendilerinden şüphe duyar noktaya gelmekte, yaşadığı olayı tecavüz olarak nitelendirememekte ya da kendisine inanılmayacağını düşünerek suçlamada bulunmaktan vazgeçmektedir. Tecavüze ilişkin mitlerin erkeklere cinsel saldırı açısından kadını kurban konumunda gören cesaretlendirici etkisinin yanında, gerçekleştirmiş olduğu eylemin cezasının yanına kar kalacağı düşüncesi de tecavüz etmesini kolaylaştırıyor diyemesek de tecavüz etmesinin önündeki engeli düşürüyor diyebiliriz.

Tecavüz mitlerine ilişkin yapılan çalışmalara baktığımızda son dönemde konuya ilişkin daha fazla araştırmanın olduğunu görmekteyiz. Illinois Tecavüz Mitleri Kabul Ölçeği'nin 2016 yılında Xue ve arkadaşları tarafından Çin'de uygulanması için uyarlama çalışması gerçekleştirmişlerdir. Yaptıkları bu çalışma ile, her iki ülkede de tecavüzü destekler inanışlar olduğunu ortaya koymuşlardır (Xue, 2016, s: 23). Hayes, Abbott ve Cook tarafından Amerika'da üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmaya göre; tecavüz mitlerine katılım oranı, erkek ve alkol tüketimi fazla olan öğrencilerde, kadın ve düşük alkol tüketimi olan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Ayrıca aynı çalışmada elde edilen bir diğer bulguya göre, cinsel saldırı programı olan üniversitenin, cinsel saldırı programı olmayan üniversiteye göre daha düşük bir tecavüz mitleri kabul düzeyi olmadığı görülmüştür (Hayes, Abbott, Cook; 2016: s.1551). İngiltere'de Smith ve Skinner'ın cinsel saldırı ve tecavüz duruşmalarında

kullanılan tecavüz mitleri üzerine yaptıkları araştırmada, tecavüzün ardındaki gerçekleri açığa çıkarma girişimlerine rağmen jüri tartışmalarında tecavüz mitlerinin gizli ilişkisinin devam ettiğini bulmuşlardır (Smith ve Skinner, 2017; s. 21)

Tecavüzün nedenleri, toplumun tecavüze ilişkin algıları, kurbanın sorumluluğu, saldırganın özellikleri gibi alanlarda Türkiye’de yeni yeni çalışmalar yapılmaya başlamıştır. Solmuş 320 denek üzerinde eğitim düzeyi, giyim tarzı ve sosyal statünün tecavüze ilişkin algılar üzerindeki etkisini araştırmış ve kadınların erkeklere oranla saldırgana daha fazla suç yüklediğini bulmuştur. Eğitim düzeyi yüksek olan denekler ile tüm kadın deneklerin saldırgana daha fazla suç yüklediklerini ancak eğitim seviyesi düşük olan deneklerin mağdura daha fazla suç yüklediklerini gösteren sonuçlar elde edilmiştir. Mağdurun açık giyimli ya da kapalı giyimli oluşunda ise açık giyimli olanların kapalı giyimli olanlara oranla daha fazla suçlandığını ortaya koymuştur (Solmuş, 1997).

Gölge tarafından gerçekleştirilen diğer bir araştırmada ise psikolog, psikiyatrist, adli tıp uzmanı, avukat, hâkim-savı, stajyer hakim/savcı ve polis olmak üzere mağdurlarla, diğer meslek gruplarına göre, daha fazla ilişkisi olan meslek gruplarının tecavüz mağdurlarını nasıl değerlendirdikleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre mağdura karşı en az duyarlı yaklaşan meslek grubunun polisler olduğu en çok şüphe ile yaklaşanlarında psikolog ve psikiyatristler olduğu görülmüştür (Gölge, 1997)

Serin’in eğitim düzeyi, cinsiyet, kurbanın durumu ve uyuğunun tecavüze ilişkin algılardaki etkilerini incelediği çalışmada ise Solmuş’un verilerinden farklı olarak taciz eden ve edilene yüklenen suç miktarlarında cinsiyet açısından bir farklılığın olmadığı bulunmuştur. Ancak eğitim düzeyinin etkilerine bakıldığında eğitim düzeyi düşük

deneklerin geleneksel bakış açısına uygun olarak tacize uğrayanı daha çok, taciz edeni ise daha az suçladıkları paralel sonuçlar elde edilmiştir (Serin, 2001).

Çoklar'ın gerçekleştirdiği “Kadına yönelik cinsel şiddetin meşrulaştırılması ve tecavüze ilişkin tutumlar” konulu çalışmasında ise tecavüz mitlerini kabul düzeyinin literatür bulgularıyla tutarlı olarak erkek katılımcılarda daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yaş ya da gelir düzeyi bu çalışmada anlamlı bir farklılık sağlamazken, eğitim düzeyi yüksek katılımcıların tecavüz mitlerini kabul düzeyi, eğitim seviyesi düşük katılımcılardan daha azdır (Çoklar, 2007).

Güzelgün, “Toplumumuzda kadına yönelik cinsel saldırganlığın sosyal psikolojik arka planı” adlı tez çalışmasında İzmir'in farklı semtlerinde ikamet eden 302 katılımcıya cinsel Saldırganlığa İlişkin Mitlerin Kabulü Ölçeğini uygulamıştır. Elde ettiği sonuçlara göre cinsel saldırganlığa ilişkin mitlerin kabulü ile sosyal üstünlük yönelimi arasındaki ilişkide kadınlara ve erkeklere yönelik cinsiyetçi tutumların aracı rolünün olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte sosyal hiyerarşinin devam ettirilmesine yönelik eğilimlerin tecavüz olayına, mağdura ve saldırgana ilişkin atıflarda da etkili olduğu bulunmuştur (Güzelgün, 2011)

Eyiler'in 2006-2008 yılları arasında Hürriyet ve Takvim gazetelerinde yayınlanan cinsel suç içerikli haberlerin içerik analizine ilişkin gerçekleştirdiği çalışmada ise, tecavüz mitlerinin toplumsal planda hala yerini koruduğu ve bu konuda medyanın önemli bir rolü olduğu görülmüştür (Eyiler, 2012).

Cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara karşı toplumsal tutumlar adlı tezinde Yalçın, İstanbul'un değişik semtlerinde ikamet eden 300 katılımcı ile çalışmıştır. Elde ettiği sonuçlara göre, katılımcıların sevgili/flört tecavüzü, evlilik içi tecavüz ve içinde

tecavüz mitleri bulunan ve bulunmayan iki farklı yabancı tecavüzü olmak üzere dört farklı senaryoda yer alan ve mağdurun yaşanan cinsel saldırı olayındaki sorumluluğuna dair tutumlarını ölçmeyi amaçlayan sorularda, erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre anlamlı olarak daha fazla mağduru sorumlu tutan tutumlar içinde oldukları belirlenmiştir (Yalçın, 2016).

Yapılan çalışmalardan da görüldüğü gibi tecavüz mitleri toplumda kabul gören hatalı inanışlar dizisini göstermektedir. Toplumun mitlere inanış düzeyinde ataerkil ve geleneksel toplum yapısı ve toplumsal cinsiyet anlayışı ile paralel bir grafik çizdiği görülmektedir. Bu anlamda sorunun daha görünür hale getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

2.6. Namus Kavramı

Namus kelimesinin sözlük anlamına baktığımızda; “Bir toplum içinde ahlak kurallarına ve toplumsal değerlere bağlılık, iffet” anlamına geldiği görülmektedir. Bu kelime dilimize Arapçadan geçmiş olup, kelimenin kökeni Yunanca ‘nomos’a dayanmaktadır (Ecevitoglu, 2012, s.282). Yunanca’da “düzen, yasa” ve “düzenleyen, yasalayan” anlamlarına gelen bu kelime, İngilizce ve Fransızca’da “-nome” şeklinde kelimelere eklenerek astronomi, ekonomi gibi kelimelerin oluşmasında kullanılmaktadır (Nişanyan, 2017). Günümüzdeki kullanım anlamına gelirken ‘nomos’ sözcüğü Arapça’ya namus olarak geçip İslam tarihi içindeki gelişimi de “kurucu ilke” şeklini almıştır. Türkçe’deki yaygın kullanım alanı olarak tanımlayabileceğimiz “cinsel ahlak kurallarına bağlılık” anlamında direk bir gönderme ise bulunmamaktadır. (Ecevitoglu, 2012, s.296-297). Ancak Türkçe’de kullandığımız anlamı ile namus kelimesinin cinsiyetler arasında anlamsal bir farklılığa sahip olduğu görülmektedir. Erkek için

kullanıldığında “dürüst, doğru” olarak bir anlam ifade ederken; kadın için kullanımında iffet kelimesine karşılık gelmektedir. İffet ise; “cinsel konularda ahlak kurallarına bağlılık” olarak tanımlanmaktadır.

Kelimenin erkek ve kadın için bu ikircikli kullanımı toplumsal cinsiyet rolleri ve ataerkil yapının etkisinden kaynaklanmaktadır. Genç kadınların bekâreti, aileleri (özellikle ailenin erkekleri), okul müdürleri, mahallenin erkekleri, polis ve yasalar tarafından denetim altında tutulmaya çalışılırken, erkekler için bekâret bir utanç nedeni olabilmektedir (Altınay;2002:324).Bu durum kadını, cinsel bir nesne ve aile “namusu” şeklinde gören bakış açısının izlerini taşımaktadır. Özellikle:“Evlilik öncesi bekâret verilen önem, çoğu Müslüman toplumda, hatta yoğun bir modernizasyon sürecinden geçmiş olanlarda dahi, erkek egemen namus anlayışının temelini oluşturmaktadır” (İlkkaracan; 2003, s.26).

Namusun bekâretle neredeyse aynı şey olarak görülmesi, bu konudaki değerlerin, algıların, düşüncelerin ve uygulamaların, kadın bedeninin ve cinselliğinin denetlenmesine yönelik olarak değerlendirilebileceğini gösterir (Bora ve Üstün; 2005: 71). Mahmut Tezcan, Türkiye’de Töre (Namus) Cinayetleri adlı çalışmasında namus kavramının içeriğini açıklarken; Türkiye’deki geleneklere göre kadının saflığını korumak ve sakınmakla görevli olduğunu yazmaktadır. Buna göre kadın namusunu evlenmeden önce herkese karşı korumalı, evlendikten sonra ise sadece kocasına sunmalıdır (Tezcan, 2003, s.10). Bu noktada erkeğin sorumluluğu ise kendi ile akrabalığı olan kadınların namusunu başkalarına karşı korumaktır.

Erkeklerin arabalık ilişkisi içinde oldukları kadınların “namuslarını koruma” nedeniyle onlara gösterdikleri şiddetin kadına yönelik şiddetin bir alt başlığı olarak

değerlendirilmesi gerekmektedir. Özellikle Orta Doğulu kadınların yaşadıkları namus temelli şiddetin anlamlandırılması ve önlenmesi açısından bu tanımlamanın yapılması gerekli ve önemlidir. Joanne Payton'un Londra'da Arap ve Kürk kökenli şiddet mağduru kadınlarla yaptığı çalışma doğrultusunda; başvuranların "namus" ile ilişkilendirdikleri ankisiyeteye varan bir şiddet korkusu duyduklarını bulmuştur. Bu şiddet eyleminin ne zaman ve kimden geleceği de belli olmayıp kadınlar tarafından 'tüm ailem' şeklinde tanımlanmıştır (Payton, 2014, 2870). Kadınlarda yaratılan bu korku ayrıca kadınları kontrol etme aracı olarak da kullanılmaktadır. Namussuz olarak damgalanmaktan ve bu sebeple şiddet görmekten korkan kadınlar toplumdan izole hale gelip yaşadıkları zorluklarla ilgili yardım alma şansından da bu şekilde mahrum kalmış oluyorlar (Payton, 2014, s.2878)

Ülkemizde konuyla ilgili yapılan çalışmalara baktığımızda ise karşımıza çıkan tablo ise yukarıda belirtilen tanımlara uygun bir tablodur. Filiz Kardam ve arkadaşları tarafından 2004 yılında gerçekleştirilen "Türkiye'deki Namus Cinayetlerinin Dinamikleri-Eylem Programı İçin Öneriler Sonuç Raporu" adlı çalışmada İstanbul, Adana, Batman ve Şanlıurfa'da yaklaşık 250 kişi ile yapılan yüzyüze görüşmelerde elde edilen bilgilere göre, kır kökenli ve akrabalık ilişkileri kuvvetli kişilere göre namus "insanların uğruna adam öldürebileceği çok büyük bir şey, yaşamın anlamı ve amacı" olarak tanımlanmıştır. Yapılan görüşmelerde anlatılan öykülerden 27 tanesi kadının kaçırılması veya tecavüze uğraması vakalarıdır. Bu vakalardan 7 tanesi ise namus cinayeti ile sonuçlanmıştır. Kadının rızası dışında gerçekleşmiş olmasına rağmen kadını "suçlu" görenler de bulunmaktadır. Kardam ve arkadaşlarının belirttiğine göre özellikle kadının hamile kalması halinde olay cinayete zemin hazırlamaktadır. Cinayetin gerçekleşmediği durumlarda ise, kadın eğer evli değilse tecavüzcüsü yahut başka bir

(yaşlı, engelli, boşanmış/çocuklu, hatta evli) erkeklerle evlendirilmesi ile de sonuçlanabilmektedir. Kadının evli olduğu durumlarda ise sonuçları sert olmakta ve kadının ‘öldürülmesine karar verilmesi’ ile daha çok karşılaşılabilir (Kardam,2004).

Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı'nın 2008 yılında yayımladığı 81 ilde gerçekleştirilen “Töre ve Namus Cinayetleri Raporu”nda konuyu tahlil etmeye çalışmıştır. Rapora göre 2003-2007 yılları arasında töre ve namus cinayetleri nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı 1100'ü aşmış bulunmaktadır. Çalışmada ifade edildiği ekliyle dar anlamda, geleneksel toplumsal normlardan ciddi sapma durumunda ortaya çıkan cinayetlerin sayısı 370'i geçmektedir. Yasak ilişki (106), cinsel taciz (72) ve tecavüz (18) nedeniyle öldürülenleri de namus ile ilişkili saymamız halinde geniş anlamda namusun oransal olarak %50'yi aşacağı görülmektedir (Başbakanlık, 2008).

2007 yılında Özüm Dinçer'in iki kuşaktan 20 kadının bekâret ve namus algısını karşılaştırdığı çalışmasında elde ettiği sonuca göre; kadınlar her ne kadar namusu, cinsellikle ilişkilendirmeseler de, bekâret ve diğer konularda anlattıkları ile çelişki içinde oldukları sonucuna ulaşmıştır (Dinçer, 2007).

Kadının cinselliğinin söylemsel inşası ve namus cinayetleri: Şanlıurfa örneği, başlıklı doktora tezi çalışmasında A. Nevin Yıldız Şanlıurfa'da farklı sosyo-ekonomik kesimden otuz sekiz kişi ile sözlü tarih görüşmesi gerçekleştirmiştir. Elde ettiği verilerin analizine göre kadın bedeninin soyun hem biyolojik hem kültürel sınırı olarak tanımlandığı görülmüştür. Yanı sıra kentin varoşları ve köylerinde yaşayanların namus algısı ile kentte yaşayanların namus algısının namusu temellendirme noktasında

farklılaşmaya başladığı ancak işlevsel anlamda etkisini koruduğu görülmüştür (Yıldız, 2009).

Namus kadınları sadece kontrol amaçlı kullanılan geleneksel kurallar dizisi olmanın yanı sıra aynı zamanda ölümlerle de tehdit eden bir özelliğe sahiptir. ‘Namus’ adına işlenen kadın cinayetleri de bu tehdide verilebilecek en önemli örnektir. Taşlıçukur’un konuyla ilgili olarak 2009 yılında, Ocak 2000’den Aralık 2007’ye kadar olan süreçte Cumhuriyet, Hürriyet, Milliyet, Sabah ve Zaman gazeteleri örneklemini tarayarak namus bahanesi ile kadına yönelen şiddetin nasıl haberleştirildiğine dair bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu çalışmadan elde ettiği sonuçlara göre, konuya ilişkin 591 haber incelenmiş ve haberlerin 350 tanesinin bu olumsuz durumu dile getirmesine rağmen egemen yapıya ilişkin bir eleştiri getirmediği görülmüştür. Aynı zamanda namus bahanesi ile kadına yönelen şiddeti erkek egemen bir söylem kullanarak haberleştirdikleri ve bunun da ataerkil sistemi yeniden üretmeye hizmet ettiği savunulmuştur. Medyada bu şekilde yer alan namus temalı cinayet haberleri kadınları tehdit etmeye devam etmektedir (Taşlıçukur, 2009).

Namus konusunda farklı kültürlerin karşılaştırmalı olarak ele alındığı çalışmalar da bulunmaktadır. Sezgin Cihangir tarafından 2012 yılında yapılan çalışmada Hollanda’da yaşayan Faslı ve Türk öğrenciler ile Hollandalı öğrenciler karşılaştırılmıştır. Cihangir çalışmasında cinsiyet temelli namus kurallarının farklı etnik kökenlerden gelen kız ve erkek öğrenciler tarafından nasıl algılandığını anlamaya çalışmıştır. Ayrıca araştırma sürecince öğrencilere namusla ilişkili şiddet üzerine dersler verilmiş, derslere başlamadan ve dersler tamamlandıktan sonra analizler uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Türk kökenli erkek öğrencilerin ailenin kadın üyelerinin

bekâreti konusunda kendilerini Türk kökenli kadın öğrenciler ve diğer etnik gruplardan gelen öğrencilere göre daha fazla sorumlu gördükleri bulunmuştur. Eğitim sonunda yapılan analizlerde ise bu sorumluluk anlayışının azaldığı görülmüştür (Cihangir, 2012).

Yapılan çalışmalar namus algısının toplulukçu kültürlerde bireyciliğin üstün olduğu kültürlere göre daha büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir (Uskul ve ark., 2012; Payton, 2014; Doğan, 2014; Cihangir, 2012). Türkiye gibi geleneksel ve ataerkil özelliklerin baskın olduğu toplulukçu kültürlerde namus algısının kadına yönelik şiddete bir gerekçe olarak gösterildiği ve kadın akrabalar üzerinden tanımlanarak 'korunmaya' çalışıldığı görülmektedir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Hipotezler

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencileri tarafından; tecavüz mitlerinin kabulü ve namusa ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmada kullanılan hipotezler aşağıdaki gibidir.

Tecavüz mitlerini kabul etme ve namusa ilişkin tutumlar arasında ilişki yoktur.

- Cinsel şiddet ile ilgili geçmiş yaşantılar (istenmeyen cinsel bir davranışa zorlanma, sözlü ya da fiziksel tacize uğramış olma) tecavüz mitlerinin kabulünde etkili değildir.
- Namusa ilişkin tutumlar ve cinsel şiddet ile ilgili geçmiş yaşantılar (istenmeyen cinsel bir davranışa zorlanma, sözlü ya da fiziksel tacize uğramış olma) arasında ilişki yoktur.
- Cinsel şiddete uğramış birini tanıyor olmak ile tecavüz mitlerinin kabulünü etkilemez.
- Cinsel şiddete uğramış birini tanıyor olmak ile namusa ilişkin tutumlar ilişkili değildir.
- Katılımcıların haftalık pornografik yayın takip etme sıklıkları ile tecavüz mitlerine olan inanışları arasında ilişki yoktur.
- Katılımcıların haftalık pornografik yayın takip etme sıklıkları ile namusa ilişkin tutumları arasında ilişki yoktur.
- Katılımcıların daha önce kadın sorunları ya da cinsiyet eşitliğine ilişkin ders almaları tecavüz mitlerine olan inanışlarını etkilemez.

- Katılımcıların daha önce kadın sorunları ya da cinsiyet eşitliğine ilişkin ders almaları namusa ilişkin tutumlarını etkilemez.

3.2. Örneklem

Araştırmaya katılmak üzere İstanbul'daki çeşitli devlet üniversitelerinde (Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi) lisans, yüksek lisans, doktora okuyan 365 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışma için devlet üniversitelerinin seçilmesindeki amaç, her sosyo kültürel ve ekonomik yapıdan gelen öğrencin bulunmasından dolayıdır. Anketler kapalı zarf usulü dağıtılıp toplanmış olup aynı zamanda farklılıkları ortadan kaldırmak için anketin doldurulmasında kullanılacak tek tip kalem de sağlanmıştır. Çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına uygun olup, katılımcılardan kimliklerini belirtecek herhangi bir bilgi istenmemiştir. Çalışmaya için doldurulan anketlerden 27 tanesinde eksikler olduğu için çalışmanın değerlendirilmesi kalan 338 katılımcının doldurduğu anketler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sınırlılıkları ise, araştırmanın sadece İstanbul'daki devlet üniversitelerinde uygulanmış olmasıdır. Yapılacak daha sonraki çalışmalarda özel üniversitelerin de dahil edilerek araştırma yapılması sonuçları daha genellenebilir kılacaktır.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Illinois Tecavüz Mitleri Ölçeği

Payne, Lonsway ve Fitzgerald tecavüz mitlerinin altında yatan yapıyı ortaya çıkarmak için altı çalışmadan oluşan bir araştırma gerçekleştiriler ve 45 maddelik Illinois Tecavüz Mitleri Kabul Ölçeğini geliştirdiler. Gerçekleştirmiş oldukları bu altı basamaklı çalışmada, tecavüz mitlerine ilişkin alan yazın araştırması ile ölçek

maddelerinin seçilip, düzenlenip; ölçeğin oluşturulması, uygulamasına ilişkin prosedürün geliştirilmesi ve geçerlilik güvenilirlik çalışmasının yapılması gerçekleştirilmiştir (Payne, Lonsway & Fitzgerald, 1999). Oluşturulan bu 45 maddelik Illinois Tecavüz Mitleri Ölçeği, 7 alt ölçekten oluşmaktadır. Bu alt ölçekler; “ Kadın arandı/kışkırttı”, “Bunu kadın istedi”, “Erkek bunu yapmayı istemezdi”, “Tecavüz sıradan bir olaydır”, “Kadın yaan söylüyordur”, “Tecavüz sapkın bir olaydır”, “Bu gerçek bir tecavüz değildir” ve tecavüz kavramı ile ilişkili ancak mitlerle ilişkisi olmayan 7 maddeli bir alt ölçek daha bulunmaktadır. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması ve geçerlilik güvenilirlik çalışması Işıl Çoklar tarafından gerçekleştirilmiştir (Çoklar, 2007). Yapılan bu çalışmada ise Tecavüz Mitlerini Kabul Etme ölçeğinin güvenilirliği Crombach Alpha=0,923 olarak yüksek bulunmuştur.

3.3.1.1 Illinois Tecavüz Mitleri Alt Ölçekleri

3.3.1.1.1 Kadın arandı/ kışkırttı

İllinois Tecavüz Mitleri Ölçeğinin bu alt ölçeğinde yer alan maddeler şu şekildedir; “Eğer bir kadın alkollüken tecavüze uğradıysa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur”, “Kadınlar ortalıkta kısa, dar bluzları ve kısa etekleriyle dolaşıyorsa belalarını arıyorlardır.”, “Eğer bir kadın hafif davranıyorsa/ cinsel açıdan ayartıcı davranıyorsa, sonunda başını belaya sokacaktır.”, “Erkeleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.”, “Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerindeki belirsizlikten kaynaklanır.”, “Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırılmamalıdır.”, “Bir kadın ilk buluşmada bir erkeğin evine gidiyorsa, seks yapmak istediğini ima ediyordur.”, “Eğer bir kadın tanımadığı bir erkekle, onun evine giderse, tecavüze uğramasının kendi hatası olduğunu bilmelidir.”

Bu maddeler genel olarak kadının giyim, kuşam ve yaşam tarzı üzerinden üretilen mitlerden oluşmuştur. Bu mitlerin alt yapısında, tecavüzün kadının kışkırtması nedeniyle meydana geldiğini iddiası bulunmaktadır.

3.3.1.1.2 Bunu Kadın İstedi

Bu alt başlığın içerdiği mitler şu şekilde sıralanmaktadır; “Aslında çoğu kadın, erkek kendisine biraz güç kullandıktan sonra seksten zevk alır.”, “Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar”, “Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.”, “Pek çok kadın sekse zorlanmayı uyarıcı/tahrik edici bulur.”, “Bazı kadınlar, erkekler tarafından zorlanarak seks yapmayı tercih ederler, böylelikle bu konuda kendilerini suçlu hissetmezler.”.

Bu maddeler kadının tecavüzü “farkında olmasalar da” arzuladıkları ve zorla gerçekleşen cinsel eylemden zevk aldıkları yönündeki yanlış inanışları vurgulamaktadır.

3.3.1.1.3 Erkek bunu yapmayı düşünmezdi/ istemezdi

“Eğer erkekler tecavüz ediyorsa, bu onların seks konusundaki güçlü isteklerinden kaynaklanır.”, “Tecavüzcüler genellikle cinsel olarak engellenmiş bireylerdir.”, “Tecavüzcüler genellikle cinsel olarak engellenmiş bireylerdir.”, “Bir erkek cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşsa, kadının direnç gösterdiğini/ karşı koyduğunu anlamayabilir.”, “Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değildirler, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.”, “Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.” Şeklindeki mitlerin oluşturduğu alt ölçektir.

Bu ölçekte tecavüzün erkeğin bilinçli bir tercihi olmadığı, şartların, yüksek ve kontrol edilemez cinsel arzusunun ya da kadının onu bu eyleme zorladığı yönünde bir vurgu söz konusudur.

3.3.1.1.4 Tecavüz Sıradan Bir Olaydır

Bu alt ölçekte, tecavüzün kadınlar tarafından abartılan bir eylem olduğu ve aslında tecavüzün diğer sıradan suçlardan farklı olmadığı yönündeki yanlış inanışlara vurgu yapılmaktadır. İçinde; “Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.”, “Tecavüz, bazı feminist insanların düşünmesini istedikleri kadar büyük bir problem değildir.”, “Tecavüze uğramak, soyulmak ya da dövülmek kadar kötü değildir.”, “Kadınlar tecavüzün kendilerini ne kadar etkilediğini abartma eğilimdedirler.”, “Eğer kadın bakire değilse, çıktığı erkeğin onu seks yapmaya zorlaması büyük bir mesele değildir.”

3.3.1.1.5 Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur

“Yasak ilişki kurup, yakalanan kadınlar bazen bunun tecavüz olduğunu iddia ederler.”, “Söz konusu tecavüz kurbanlarının çoğu aslında seks yapıp ardından “fikirlerini değiştiren” kadınlardır.”, “Tecavüz suçlamaları, çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.”, “Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir/ iter ve sonra tecavüzden ötürü ağlar.”, “Tecavüze uğradıklarını iddia eden kadınlar çoğu kez duygusal olarak sorunları olan kadınlardır.” maddelerini içeren alt ölçektir.

Bu alt ölçekte, tecavüzün suçunu ve ağırlığını kadını üzerine atan, kadının bu konuda kendini suçsuz göstermek için yalan söylediği sorgulanmaktadır.

3.3.1.1.6 Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir

Bu alt ölçekte, tecavüzün normal, sağlıklı erkeklerin gerçekleştirdiği bir eylem olmadığı; tecavüzün ancak akli dengesi yerinde olmayan “sapkın” erkekler tarafından gerçekleştirildiği aynı zamanda bu eylemin “normal” yerlerde de gerçekleşmeyeceği yönündeki inanış vurgulanmaktadır. “Tecavüz çoğu kez şehrin “kötü” muhitlerinde meydana gelir.”, “Tecavüze uğrayanlar, genellikle barlarda takılmak ve önüne gelenle yatmak gibi şeyler yapan kadınlardır.”, “Orta sınıftan/ orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.”, “Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkâr giyinen kadınlardır.”, “Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.”, “Aslında, kadınlar sevgilileri tarafından hemen hemen hiç tecavüze uğramazlar.”, “Tecavüz, kadının kendi evinde hemen hemen hiç meydana gelmez.” maddelerinden oluşmaktadır.

3.3.1.1.7 Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir

Bu alt ölçekte tecavüz eyleminin “gerçek” bir tecavüz olması için; kadının fiziksel olarak da zarar görmüş, tehdit edilmiş ve bunun kanıtlanabilir olması gerektiği yönündeki mitler sorgulanmaktadır. “Eğer bir kadın tecavüze uğradığını iddia ediyorsa, ama yara beresi yoksa, belki de çok fazla ciddiye alınmamalıdır.”, “Eğer bir kadın sekse fiziksel olarak karşı koymazsa- sözel olarak karşı çıkmış olsa bile- bu tecavüz olarak değerlendirilmez.”, “Eğer bir tecavüzcünün silahı yoksa bunu gerçekten “tecavüz”

olarak tanımlayamazsınız.”, “Kadında yara bere yoksa muhtemelen tecavüz meydana gelmemiştir”, “Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.” maddelerinden oluşmaktadır.

3.3.1.1.8 Diğer Maddeler

Bu alt ölçekte tecavüzle ilişkili olan ancak tecavüz mitleri ile ilgili olmayan maddeler yer almıştır. “Tecavüzcülerin çoğu polis tarafından yakalanmaz.”, “Gazeteler bir tecavüz mağdurunun ismini açıklamamalıdır”, “Tüm kadınlar “kendini savunma” kurslarına gitmelidirler.”, “Tecavüze uğradığını belirten bir kadının ifadesini kadın bir polisin alması tercih edilebilir”, “Toplumumuz tecavüzü önleme konusunda daha fazla çaba göstermelidir.” maddelerinden oluşur.

3.3.1.2 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği

Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği ülkemizdeki namus algılanışı konusunda (namusun bakirelik, evlilik dışı cinsel ilişki, kadının cinsel ve diğer özgürlüklerinin kısıtlanması, kadının kontrol altında tutulması, kadın namusunun erkeğin sorumluluğu olması şeklinde algılanması, bekaret kavramının kadınlarla ilişkilendirilmesi gibi) 2008 yılında Ruşen Işık ve Nuray Sakallı- Uğurlu tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Ankara Üniversitesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi lisans öğrencisi 351 kişi üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmanın yeterli geçerlilik ve güvenilirliğe sahip olduğu bulunmuştur (Işık ve Sakallı-Uğurlu, 2008). Namusa ilişkin tutumlar ölçeğinin güvenilirliği çalışmamızda da Crombach Alpha=0,842 olarak yüksek bulunmuştur.

3.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama, standart sapma kullanılmıştır.

İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında man whitney-u testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında kruskall whallis testi kullanılmıştır. Kruskall whallis testi sonrasında farklılıkları belirlemek üzere tamamlayıcı olarak man whitney-u testi testi kullanılmıştır.

Araştırmanın sürekli değişkenleri arasında spearman korelasyon ve regresyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sürekli değişkenler arasında doğrusal ilişkinin kuvveti (derecesi) ve yönünün belirlemek üzere uygulanır. Araştırmanın sürekli değişkenleri arasında nedensellik ilişkisini belirlemek üzere; bağımsız değişkenler yardımıyla zor elde edilen bağımlı değişken değerini kestirmek için regresyon analizi uygulanır(http://www.istatistikanaliz.com/regresyon_analizi.asp).

Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Tanımlayıcı Veriler

Bu bölümde, araştırma probleminin çözümü için, araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekler yoluyla toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular yer almaktadır. Elde edilen bulgulara dayalı olarak açıklama ve yorumlar yapılmıştır.

Tablo 1 Öğrencilerin Tanımlayıcı Özelliklerinin Dağılımı

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	198	58,6
	Erkek	140	41,4
	Toplam	338	100,0
Yaşamın Daha Çok Geçirildiği Yer	Metropol	188	55,6
	Şehir	121	35,8
	Kasaba	18	5,3
	Köy	11	3,3
	Toplam	338	100,0
Kardeş Durumu	Yok	40	11,8
	Kız	91	26,9
	Erkek	122	36,1
	İkisi de	85	25,1
	Toplam	338	100,0
Eğitim Düzeyi	Üniversite Öğrencisi	305	90,2
	Yüksek Lisans Öğrencisi	22	6,5
	Doktora Öğrencisi	11	3,3
	Toplam	338	100,0
Pornografi İzleme Sıklığı	Hiç Seyretmem	114	33,7
	1	105	31,1
	2	46	13,6
	3	32	9,5
	4 Ve üzeri	41	12,1
	Toplam	338	100,0
Cinsel Tacize Uğrama Durumu	Hayır	180	53,3
	Evet Sözel	100	29,6
	Evet Fiziksel	35	10,4
	İkisi de	23	6,8
	Toplam	338	100,0
Cinsel Tacize Uğramış Birini Tanıma Durumu	Evet	154	45,6
	Hayır	184	54,4
	Toplam	338	100,0
Toplumsal Cinsiyet İçerikli Ders Alma Durumu	Evet	123	36,4
	Hayır	215	63,6
	Toplam	338	100,0
Tecavüzcünün Yakınlığının Bakışı Değiştirme Durumu	Değiştirir	57	16,9
	Değiştirmez	281	83,1
	Toplam	338	100,0

Öğrenciler cinsiyet değişkenine göre 198'i (%58,6) kadın, 140'ı (%41,4) erkek olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler yaş değişkenine göre 26'sı (%7,7) 19-20 yaş, 264'ü (%78,1) 21-25 yaş arası, 48'i (%14,2) 25 yaş ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler yaşamın daha çok geçirildiği yer değişkenine göre 188'i (%55,6) metropol, 121'i (%35,8) şehir, 18'i (%5,3) kasaba, 11'i (%3,3) köy olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler kardeş durumu değişkenine göre 40'ı (%11,8) yok, 91'i (%26,9) kız, 122'si (%36,1) erkek, 85'i (%25,1) ikisi de olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler eğitim düzeyi değişkenine göre 305'i (%90,2) üniversite öğrencisi, 22'si (%6,5) yüksek lisans öğrencisi, 11'i (%3,3) doktora öğrencisi olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler haftalık pornografik yayın izleme sıklığı değişkenine göre 114'ü (%33,7) hiç seyretmem, 105'i (%31,1) 1, 46'sı (%13,6) 2, 32'si (%9,5) 3, 41'i (%12,1) 4 ve üzeri olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler cinsel tacize uğrama durumu değişkenine göre 180'i (%53,3) hayır, 100'ü (%29,6) evet sözel, 35'i (%10,4) evet fiziksel, 23'ü (%6,8) ikisi de olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre 154'ü (%45,6) evet, 184'ü (%54,4) hayır olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler toplumsal cinsiyet içerikli ders alma durumu değişkenine göre 123'ü (%36,4) evet, 215'i (%63,6) hayır olarak dağılmaktadır.

Öğrenciler tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre 57'si (%16,9) değiştirir, 281'i (%83,1) değiştirmez olarak dağılmaktadır.

Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği İle Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Düzeyleri Arasındaki İlişkiler

Namusa İlişkin Tutumlar Ve Tecavüz Mitlerini Kabul Etme Düzeyleri

	N	Ort	Ss	Min.	Max.
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	338	32,192	12,524	15,000	78,000
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	338	92,784	31,546	40,000	199,000
Kadın Arandı	338	19,110	10,401	8,000	55,000
Bunu Kadın İstedi	338	11,707	5,336	5,000	30,000
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	338	15,713	5,385	5,000	32,000
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	338	9,663	3,945	5,000	24,000
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordu	338	12,175	4,613	5,000	28,000
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	338	15,305	6,408	7,000	38,000
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	338	9,112	4,392	5,000	26,000

Araştırmaya katılan öğrencilerin “namusa ilişkin tutumları” düzeyi ($32,192 \pm 12,524$); “tecavüz mitlerini kabul etme” düzeyi ($92,784 \pm 31,546$); “kadın arandı” düzeyi ($19,110 \pm 10,401$); “bunu kadın istedi” düzeyi ($11,707 \pm 5,336$); “erkek bunu yapmayı istemezdi” düzeyi ($15,713 \pm 5,385$); “tecavüz sıradan bir olaydır” düzeyi ($9,663 \pm 3,945$); “kadın bu konuda yalan söylüyordur” düzeyi ($12,175 \pm 4,613$); “tecavüz sapkın bir eylemdir” düzeyi ($15,305 \pm 6,408$); “bu gerçek bir tecavüz değildir” düzeyi ($9,112 \pm 4,392$); olarak saptanmıştır.

Tablo 2 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği İle Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Düzeyleri Arasında Korelasyon İlişkisi

		Namusa İlişkin Tutumlar	Tecavüz Mitlerini Kabul Etme	Kadın Arandı	Bunu Kadın İstedi	Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	r	1,000								
	p	0,000								
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Etme	r	0,594**	1,000							
	p	0,000	0,000							
Kadın Arandı	r	0,681**	0,876**	1,000						
	p	0,000	0,000	0,000						
Bunu Kadın İstedi	r	0,283**	0,745**	0,571**	1,000					
	p	0,000	0,000	0,000	0,000					

Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	r	0,347**	0,685**	0,502**	0,484**	1,000				
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000				
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	r	0,304**	0,726**	0,527**	0,489**	0,454**	1,000			
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	r	0,487**	0,807**	0,655**	0,618**	0,467**	0,539**	1,000		
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	r	0,460**	0,727**	0,543**	0,390**	0,390**	0,511**	0,501**	1,000	
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	r	0,433**	0,804**	0,660**	0,531**	0,448**	0,610**	0,656**	0,537**	1,000
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.594$; $p=0,000<0.05$). Kadın Arandı ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.681$; $p=0,000<0.05$). Kadın Arandı ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında yüksek, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.876$; $p=0,000<0.05$). Bunu Kadın İstedi ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.283$; $p=0,000<0.05$). Bunu Kadın İstedi ve Illinois Tecavüz Mitlerini kabul etme arasında yüksek, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.745$; $p=0,000<0.05$). Bunu Kadın İstedi ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.571$; $p=0,000<0.05$). Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.347$; $p=0,000<0.05$). Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.685$; $p=0,000<0.05$). Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.502$; $p=0,000<0.05$). Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi ve bunu kadın istedi arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.484$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sıradan Bir Olaydır ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.304$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sıradan Bir Olaydır ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında yüksek, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.726$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sıradan Bir Olaydır ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.527$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sıradan Bir Olaydır ve bunu kadın istedi arasında zayıf, pozitif yönde

anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.489$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sıradan Bir Olaydır ve erkek bunu yapmayı istemezdi arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.454$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve namusa ilişkin tutumlar arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.487$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında yüksek, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.807$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.655$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve bunu kadın istedi arasında orta, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.618$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve erkek bunu yapmayı istemezdi arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.467$; $p=0,000<0.05$). Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur ve tecavüz sıradan bir olaydır arasında orta, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.539$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.46$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında yüksek, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.727$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.543$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve bunu kadın istedi arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.39$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve erkek bunu yapmayı istemezdi arasında zayıf, pozitif yönde anlamli ilişki bulunmaktadir($r=0.39$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve tecavüz sıradan bir olaydır arasında orta, pozitif yönde anlamli ilişki

bulunmaktadır($r=0.511$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir ve kadın bu konuda yalan söylüyordur arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.501$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.433$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasında yüksek, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.804$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve kadın arandı arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmaktadır($r=0.66$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve bunu kadın istedi arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.531$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve erkek bunu yapmayı istemezdi arasında zayıf, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.448$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve tecavüz sıradan bir olaydır arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.61$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve kadın bu konuda yalan söylüyordur arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.656$; $p=0,000<0.05$). Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir ve tecavüz sapkın bir eylemdir arasında orta, pozitif yönde anlamlı ilişki bulunmektedir($r=0.537$; $p=0,000<0.05$).

Tablo 3 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin ve İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Tecavüz Mitlerini Kabul Etme	Sabit	44,580	11,682	0,000	183,639	0,000	0,351
	Namusa İlişkin Tutumlar	1,497	13,551	0,000			

Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği ile İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=183,639; p=0,000<0.05). Tecavüz mitlerini kabul etme düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutumlar değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) güçlü olduğu görülmüştür(R²=0,351). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi tecavüz mitlerini kabul etme düzeyini arttırmaktadır (β =1,497).

Tablo 4 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Kadın Arandı Alt Ölçeği Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Kadın Arandı	Sabit	0,907	0,791	0,429	290,368	0,000	0,462
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,565	17,040	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile kadın arandı arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=290,368; p=0,000<0.05). Kadın arandı düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutumlar değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) çok güçlü olduğu görülmüştür(R²=0,462). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi kadın arandı düzeyini arttırmaktadır (β=0,565).

Tablo 5 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Bunu Kadın İstedi Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Bunu Kadın İstedi	Sabit	7,821	10,160	0,000	29,323	0,000	0,078
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,121	5,415	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile bunu kadın istedi arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=29,323; p=0,000<0.05). Bunu kadın istedi düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutum değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) zayıf olduğu görülmüştür(R²=0,078). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi bunu kadın istedi düzeyini arttırmaktadır (β=0,121).

Tablo 6 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Sabit	10,913	14,362	0,000	45,913	0,000	0,118
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,149	6,776	0,000			

Namusa ilişkin tutumları ile erkek bunu yapmayı istemezdi arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=45,913; p=0,000<0.05). Erkek bunu yapmayı istemezdi düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutum değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) zayıf olduğu görülmüştür(R²=0,118). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi erkek bunu yapmayı istemezdi düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,149$).

Tablo 7 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Tecavüz Sıradan Bir Olaydır Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Sabit	6,584	11,645	0,000	34,122	0,000	0,089
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,096	5,841	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile tecavüz sıradan bir olaydır arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=34,122$; $p=0,000<0.05$). Tecavüz sıradan bir olaydır düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutum değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) zayıf olduğu görülmüştür($R^2=0,089$). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi tecavüz sıradan bir olaydır düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,096$).

Tablo 8 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R^2
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Sabit	6,403	10,563	0,000	104,331	0,000	0,235
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,179	10,214	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile kadın bu konuda yalan söylüyordur arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=104,331$; $p=0,000<0.05$). Kadın bu konuda yalan söylüyordur düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutumlar değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) güçlü olduğu görülmüştür($R^2=0,235$). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi kadın bu konuda yalan söylüyordur düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,179$).

Tablo 9 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Sabit	7,726	9,026	0,000	90,227	0,000	0,209
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,235	9,499	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile tecavüz sapkın bir eylemdir arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=90,227; p=0,000<0.05). Tecavüz sapkın bir eylemdir düzeyinin belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutum değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) olduğu görülmüştür(R²=0,209). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi tecavüz sapkın bir eylemdir düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,235$).

Tablo 10 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğinin Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir Üzerine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	β	t	p	F	Model (p)	R ²
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Sabit	4,225	7,093	0,000	77,475	0,000	0,185
	Namusa İlişkin Tutumlar	0,152	8,802	0,000			

Namusa ilişkin tutumlar ile bu gerçek bir tecavüz değildir arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek üzere yapılan regresyon analizi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (F=77,475; p=0,000<0.05). Bu gerçek bir tecavüz değildir düzeyinin

belirleyicisi olarak namusa ilişkin tutumlar değişkenleri ile ilişkisinin(açıklayıcılık gücünün) zayıf olduğu görülmüştür($R^2=0,185$). Öğrencilerin namusa ilişkin tutum düzeyi bu gerçek bir tecavüz değildir düzeyini arttırmaktadır ($\beta=0,152$).

4.2. Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği ve İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Düzeylerinin Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Kabul Düzeyinin Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Kadın	198	29,434	10,554	9960,000	0,000
	Erkek	140	36,093	14,009		
İllinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Kadın	198	84,808	25,883	9387,000	0,000
	Erkek	140	104,064	35,276		
Kadın Arandı	Kadın	198	16,692	8,903	9587,500	0,000
	Erkek	140	22,529	11,394		
Bunu Kadın İstedi	Kadın	198	10,576	4,748	9911,500	0,000
	Erkek	140	13,307	5,716		
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Kadın	198	14,939	5,014	11069,000	0,002
	Erkek	140	16,807	5,711		
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Kadın	198	8,621	3,344	8784,500	0,000
	Erkek	140	11,136	4,260		
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Kadın	198	11,444	4,163	10940,000	0,001
	Erkek	140	13,207	5,019		
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Kadın	198	14,187	5,388	10996,000	0,001
	Erkek	140	16,886	7,357		
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Kadın	198	8,349	3,769	11051,500	0,001
	Erkek	140	10,193	4,963		

Öğrencilerin Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeğine ilişkin puan ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=9960,000; $p=0,000<0,05$). Kadınların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($x=29,434$), erkeklerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($x=36,093$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=9387,000; $p=0,000<0,05$). Kadınların Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği puanları ($x=84,808$), erkeklerin Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği puanlarından ($x=104,064$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin kadın arandı alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur (Mann Whitney U=9587,500; $p=0,000<0,05$). Kadınların kadın arandı puanları ($x=16,692$), erkeklerin kadın arandı puanlarından ($x=22,529$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin bunu kadın istedi alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark

istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=9911,500$; $p=0,000<0,05$). Kadınların bunu kadın istedi puanları ($x=10,576$), erkeklerin bunu kadın istedi puanlarından ($x=13,307$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin erkek bunu yapmayı istemezdi alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=11069,000$; $p=0,002<0,05$). Kadınların erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ($x=14,939$), erkeklerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanlarından ($x=16,807$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sıradan bir olaydır alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=8784,500$; $p=0,000<0,05$). Kadınların tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($x=8,621$), erkeklerin tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($x=11,136$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin kadın bu konuda yalan söylüyordur alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=10940,000$; $p=0,001<0,05$). Kadınların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($x=11,444$), erkeklerin kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($x=13,207$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sapkın bir eylemdir alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney U=10996,000; $p=0,001<0,05$). Kadınların tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ($x=14,187$), erkeklerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanlarından ($x=16,886$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin bu gerçek bir tecavüz değildir alt ölçeği puanları ortalamalarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney U=11051,500; $p=0,001<0,05$). Kadınların bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ($x=8,349$), erkeklerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından ($x=10,193$) düşük bulunmuştur.

Tablo 11 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Cinsel Tacize Uğrama Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p	Fark
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Hayır	180	35,456	13,653	27,711	0,000	1 > 2 1 > 4
	Evet Sözel	100	28,090	9,778			
	Evet Fiziksel	35	31,257	11,413			
	İkisinde	23	25,913	6,941			
Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Hayır	180	100,233	35,031	24,637	0,000	1 > 2 1 > 4 3 > 2 3 > 4
	Evet Sözel	100	83,710	25,460			
	Evet Fiziksel	35	93,000	23,937			
	İkisinde	23	73,609	15,617			
Kadın Arandı	Hayır	180	21,489	11,445	24,339	0,000	1 > 2 1 > 4 3 > 4
	Evet Sözel	100	16,140	8,005			
	Evet Fiziksel	35	19,543	10,022			
	İkisi de	23	12,739	4,319			
Bunu Kadın İstedi	Hayır	180	12,156	5,404	8,107	0,044	1 > 2 3 > 2
	Evet Sözel	100	10,760	5,221			
	Evet Fiziksel	35	12,914	5,570			
	İkisi de	23	10,478	4,273			
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Hayır	180	16,128	5,750	5,424	0,143	
	Evet Sözel	100	15,370	5,008			
	Evet Fiziksel	35	15,971	4,908			
	İkisi de	23	13,565	4,273			
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Hayır	180	10,694	4,190	27,169	0,000	1 > 2 1 > 3 1 > 4
	Evet Sözel	100	8,690	3,486			
	Evet Fiziksel	35	8,486	3,128			
	İkisi de	23	7,609	2,463			
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Hayır	180	13,044	4,954	18,493	0,000	1 > 2 1 > 4 3 > 2 3 > 4
	Evet Sözel	100	10,790	3,993			
	Evet Fiziksel	35	12,800	3,818			
	İkisi de	23	10,435	3,641			
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Hayır	180	16,717	7,121	16,848	0,001	1 > 2 1 > 4
	Evet Sözel	100	13,760	5,232			
	Evet Fiziksel	35	14,486	5,260			
	İkisi de	23	12,217	3,516			
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Hayır	180	10,006	4,836	16,099	0,001	1 > 2 1 > 4 3 > 4
	Evet Sözel	100	8,200	3,610			
	Evet Fiziksel	35	8,800	4,107			
	İkisi de	23	6,565	1,805			

Araştırmaya katılan öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puan ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur (KW=27,711; p=0,000<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları (35,456 ± 13,653), sözel cinsel tacize uğrayanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından (28,090 ± 9,778) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları (35,456 ± 13,653), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından (25,913 ± 6,941) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tecavüz mitlerini kabul etme puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=24,637; p=0,000<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanları (100,233 ± 35,031), sözel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından (83,710 ± 25,460) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanları (100,233 ± 35,031), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından (73,609 ± 15,617) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanları (93,000 ± 23,937), sözel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından (83,710 ±

25,460) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanları ($93,000 \pm 23,937$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından ($73,609 \pm 15,617$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kadın arandı puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=24,339$; $p=0,000<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların kadın arandı puanları ($21,489 \pm 11,445$), sözel cinsel tacize uğrayanların kadın arandı puanlarından ($16,140 \pm 8,005$) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların kadın arandı puanları ($21,489 \pm 11,445$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın arandı puanlarından ($12,739 \pm 4,319$) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın arandı puanları ($19,543 \pm 10,022$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın arandı puanlarından ($12,739 \pm 4,319$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bunu kadın istedi puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=8,107$; $p=0,044<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların bunu kadın istedi puanları ($12,156 \pm 5,404$), sözel cinsel tacize uğrayanların bunu kadın istedi puanlarından ($10,760 \pm 5,221$) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize

uğrayanların bunu kadın istedi puanları ($12,914 \pm 5,570$), sözel cinsel tacize uğrayanların bunu kadın istedi puanlarından ($10,760 \pm 5,221$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tecavüz sıradan bir olaydır puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur($KW=27,169$; $p=0,000<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($10,694 \pm 4,190$), sözel cinsel tacize uğrayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($8,690 \pm 3,486$) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($10,694 \pm 4,190$), fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($8,486 \pm 3,128$) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($10,694 \pm 4,190$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($7,609 \pm 2,463$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur($KW=18,493$; $p=0,000<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($13,044 \pm 4,954$), sözel

cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($10,790 \pm 3,993$) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($13,044 \pm 4,954$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($10,435 \pm 3,641$) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($12,800 \pm 3,818$), sözel cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($10,790 \pm 3,993$) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($12,800 \pm 3,818$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($10,435 \pm 3,641$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($KW=16,848$; $p=0,001 < 0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ($16,717 \pm 7,121$), sözel cinsel tacize uğrayanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanlarından ($13,760 \pm 5,232$) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ($16,717 \pm 7,121$), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanlarından ($12,217 \pm 3,516$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık

gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=16,099; p=0,001<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; cinsel tacize uğramayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanları (10,006 ± 4,836), sözel cinsel tacize uğrayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından (8,200 ± 3,610) yüksek bulunmuştur. Cinsel tacize uğramayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanları (10,006 ± 4,836), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından (6,565 ± 1,805) yüksek bulunmuştur. Fiziksel cinsel tacize uğrayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanları (8,800 ± 4,107), sözel ve fiziksel cinsel tacize uğrayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından (6,565 ± 1,805) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ortalamalarının cinsel tacize uğrama durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır(p>0.05).

Tablo 12 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Kardeş Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p	Fark
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Yok	40	26,050	7,799	19,179	0,000	2 > 1
	Kız	91	31,055	12,305			3 > 1
	Erkek	122	32,402	12,832			4 > 1
	İkisi de	85	36,000	12,942			4 > 2 4 > 3
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Yok	40	86,550	34,231	7,173	0,067	
	Kız	91	90,099	31,043			
	Erkek	122	93,336	31,473			
	İkisi de	85	97,800	30,606			
Kadın Arandı	Yok	40	15,725	10,273	16,780	0,001	3 > 1
	Kız	91	17,945	10,182			4 > 1
	Erkek	122	19,041	10,347			4 > 2
	İkisi de	85	22,047	10,199			4 > 3
Bunu Kadın İstedi	Yok	40	11,375	6,428	2,018	0,569	
	Kız	91	12,110	5,171			
	Erkek	122	11,402	5,032			
	İkisi de	85	11,871	5,433			
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Yok	40	16,525	6,563	0,363	0,948	
	Kız	91	15,539	5,271			
	Erkek	122	15,574	5,102			
	İkisi de	85	15,718	5,358			
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Yok	40	9,300	4,027	3,531	0,317	
	Kız	91	9,143	3,793			
	Erkek	122	9,992	4,189			
	İkisi de	85	9,918	3,691			
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Yok	40	11,225	4,172	2,372	0,499	
	Kız	91	11,967	4,827			
	Erkek	122	12,434	4,569			
	İkisi de	85	12,471	4,646			
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Yok	40	13,875	4,686	5,109	0,164	
	Kız	91	14,692	6,783			
	Erkek	122	15,672	6,599			
	İkisi de	85	16,106	6,349			
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Yok	40	8,525	4,894	4,198	0,241	
	Kız	91	8,703	3,686			
	Erkek	122	9,221	4,697			
	İkisi de	85	9,671	4,390			

Araştırmaya katılan öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ortalamalarının kardeş durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=19,179; $p=0,000<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; kardeş durumu kız olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($31,055 \pm 12,305$), kardeş durumu yok olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($26,050 \pm 7,799$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu erkek olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($32,402 \pm 12,832$), kardeş durumu yok olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($26,050 \pm 7,799$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($36,000 \pm 12,942$), kardeş durumu yok olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($26,050 \pm 7,799$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($36,000 \pm 12,942$), kardeş durumu kız olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($31,055 \pm 12,305$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($36,000 \pm 12,942$), kardeş durumu erkek olanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($32,402 \pm 12,832$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin kadın arandı puanları ortalamalarının kardeş durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=16,780; $p=0,001<0.05$). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; kardeş durumu erkek olanların kadın arandı puanları ($19,041 \pm 10,347$),

kardeş durumu yok olanların kadın arandı puanlarından ($15,725 \pm 10,273$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların kadın arandı puanları ($22,047 \pm 10,199$), kardeş durumu yok olanların kadın arandı puanlarından ($15,725 \pm 10,273$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların kadın arandı puanları ($22,047 \pm 10,199$), kardeş durumu kız olanların kadın arandı puanlarından ($17,945 \pm 10,182$) yüksek bulunmuştur. Kardeş durumu ikisi de olanların kadın arandı puanları ($22,047 \pm 10,199$), kardeş durumu erkek olanların kadın arandı puanlarından ($19,041 \pm 10,347$) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tecavüz mitlerini kabul etme, bunu kadın istedi, erkek bunu yapmayı istemezdi, tecavüz sıradan bir olaydır, kadın bu konuda yalan söylüyordur, tecavüz sapkın bir eylemdir, bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının kardeş durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 13 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Haftalık Pornografik Yayın İzleme Sıklığına Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	KW	p	Fark
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Hiç Seyretmem	114	33,597	13,440	6,211	0,184	
	1	105	32,191	13,497			
	2	46	31,130	11,196			
	3	32	33,063	9,804			
	4 Ve üzeri	41	28,805	10,135			
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği Kabul Etme	Hiç Seyretmem	114	92,491	29,665	6,760	0,149	
	1	105	88,476	29,392			
	2	46	95,130	31,481			

	3	32	105,813	36,702			
	4 Ve üzeri	41	91,829	36,069			
Kadın Arandı	Hiç Seyretmem	114	19,895	10,778	5,014	0,286	
	1	105	18,048	9,547			
	2	46	18,522	10,319			
	3	32	21,719	10,822			
	4 Ve üzeri	41	18,268	11,154			
Bunu Kadın İstedi	Hiç Seyretmem	114	11,044	4,845	14,249	0,007	4 > 1
	1	105	10,743	4,909			5 > 1
	2	46	12,152	5,108			4 > 2
	3	32	14,125	6,200			5 > 2
	4 Ve üzeri	41	13,634	6,272			
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Hiç Seyretmem	114	15,763	5,242	2,352	0,671	
	1	105	15,476	5,058			
	2	46	15,261	5,867			
	3	32	17,313	6,418			
	4 Ve üzeri	41	15,439	5,201			
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Hiç Seyretmem	114	9,368	3,794	17,618	0,001	3 > 1
	1	105	8,971	3,607			4 > 1
	2	46	10,935	4,192			3 > 2
	3	32	11,688	4,284			4 > 2
	4 Ve üzeri	41	9,244	3,974			3 > 5
							4 > 5
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Hiç Seyretmem	114	12,439	4,442	4,605	0,330	
	1	105	11,657	4,431			
	2	46	12,413	5,097			
	3	32	13,250	4,600			
	4 Ve üzeri	41	11,659	4,968			
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Hiç Seyretmem	114	14,974	6,142	5,673	0,225	
	1	105	14,876	6,327			
	2	46	16,478	6,163			
	3	32	16,719	6,280			
	4 Ve üzeri	41	14,902	7,609			
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Hiç Seyretmem	114	9,009	4,030	7,119	0,130	
	1	105	8,705	3,990			
	2	46	9,370	4,333			
	3	32	11,000	5,442			
	4 Ve üzeri	41	8,683	5,256			

Araştırmaya katılan öğrencilerin bunu kadın istedi puanları ortalamalarının pornografik yayın izleme sıklığı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip

göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=14,249; p=0,007<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; porno izleme sıklığı 3 olanların bunu kadın istedi puanları (14,125 ± 6,200), pornografik yayın izleme sıklığı hiç seyretmem olanların bunu kadın istedi puanlarından (11,044 ± 4,845) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 4 ve üzeri olanların bunu kadın istedi puanları (13,634 ± 6,272), pornografik yayın izleme sıklığı hiç seyretmem olanların bunu kadın istedi puanlarından (11,044 ± 4,845) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 3 olanların bunu kadın istedi puanları (14,125 ± 6,200), pornografik yayın izleme sıklığı 1 olanların bunu kadın istedi puanlarından (10,743 ± 4,909) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 4 ve üzeri olanların bunu kadın istedi puanları (13,634 ± 6,272), porno izleme sıklığı 1 olanların bunu kadın istedi puanlarından (10,743 ± 4,909) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin tecavüz sıradan bir olaydır puanları ortalamalarının pornografik yayın izleme sıklığı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur(KW=17,618; p=0,001<0.05). Farklılığın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Buna göre; pornografik yayın izleme sıklığı 2 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (10,935 ± 4,192), pornografik yayın izleme sıklığı hiç seyretmem olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (9,368 ± 3,794) yüksek bulunmuştur. pornografik yayın izleme sıklığı 3 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (11,688 ± 4,284), pornografik yayın

izleme sıklığı hiç seyretmem olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (9,368 ± 3,794) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 2 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (10,935 ± 4,192), pornografik yayın izleme sıklığı 1 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (8,971 ± 3,607) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 3 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (11,688 ± 4,284), pornografik yayın izleme sıklığı 1 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (8,971 ± 3,607) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 2 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (10,935 ± 4,192), pornografik yayın izleme sıklığı 4 ve üzeri olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (9,244 ± 3,974) yüksek bulunmuştur. Pornografik yayın izleme sıklığı 3 olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları (11,688 ± 4,284), pornografik yayın izleme sıklığı 4 ve üzeri olanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından (9,244 ± 3,974) yüksek bulunmuştur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği ve tecavüz mitlerini kabul ölçeği, kadın arandı, erkek bunu yapmayı istemezdi, kadın bu konuda yalan söylüyordur, tecavüz sapkın bir eylemdir, bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının porno izleme sıklığı değişkeni açısından anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis H-Testi sonuçlarına göre; grup ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır($p>0.05$).

Tablo 14 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Cinsel Tacize Uğramış Birini Tanıma Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Evet	154	29,312	10,860	10675,000	0,000
	Hayır	184	34,603	13,320		
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Evet	154	85,591	27,712	10769,000	0,000
	Hayır	184	98,804	33,324		
Kadın Arandı	Evet	154	16,578	8,539	10771,000	0,000
	Hayır	184	21,228	11,329		
Bunu Kadın İstedi	Evet	154	11,221	5,391	12521,500	0,065
	Hayır	184	12,114	5,269		
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Evet	154	15,156	5,283	12343,500	0,041
	Hayır	184	16,179	5,440		
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Evet	154	9,046	3,682	11745,000	0,006
	Hayır	184	10,179	4,090		
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Evet	154	11,643	4,531	12463,500	0,056
	Hayır	184	12,620	4,646		
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Evet	154	13,656	5,407	10477,000	0,000
	Hayır	184	16,685	6,854		
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Evet	154	8,292	3,659	11840,000	0,008
	Hayır	184	9,799	4,827		

Öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=10675,000$; $p=0,000<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($x=29,312$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($x=34,603$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz mitlerini kabul etme puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=10769,000$; $p=0,000<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların tecavüz mitlerini kabul etme puanları ($x=85,591$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından ($x=98,804$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin kadın arandı puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=10771,000$; $p=0,000<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların kadın arandı puanları ($x=16,578$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların kadın arandı puanlarından ($x=21,228$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=12343,500$; $p=0,041<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ($x=15,156$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların erkek bunu yapmayı istemezdi puanlarından ($x=16,179$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sıradan bir olaydır puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=11745,000$; $p=0,006<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($x=9,046$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($x=10,179$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=10477,000$; $p=0,000<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ($x=13,656$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların tecavüz sapkın bir eylemdir puanlarından ($x=16,685$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip

göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=11840,000$; $p=0,008<0,05$). Cinsel tacize uğramış birini tanıyanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ($x=8,292$), cinsel tacize uğramış birini tanımayanların bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından ($x=9,799$) düşük bulunmuştur.

Öğrencilerin bunu kadın istedi, kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ortalamalarının cinsel tacize uğramış birini tanıma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 15 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Tecavüzcünün Yakınlığının Bakış Açısını Değiştirme Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Değiştirir	57	38,825	14,989	5332,500	0,000
	Değiştirmez	281	30,847	11,536		
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Değiştirir	57	109,965	35,522	5213,500	0,000
	Değiştirmez	281	89,299	29,548		
Kadın Arandı	Değiştirir	57	25,474	12,343	5044,000	0,000
	Değiştirmez	281	17,819	9,477		
Bunu Kadın İstedi	Değiştirir	57	14,035	5,673	5658,500	0,000
	Değiştirmez	281	11,235	5,148		
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Değiştirir	57	17,368	4,930	6126,000	0,005
	Değiştirmez	281	15,377	5,420		
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Değiştirir	57	10,439	3,556	6555,500	0,030
	Değiştirmez	281	9,505	4,006		
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Değiştirir	57	14,509	5,504	5569,000	0,000
	Değiştirmez	281	11,701	4,268		
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Değiştirir	57	17,351	6,942	6280,000	0,010
	Değiştirmez	281	14,890	6,226		
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Değiştirir	57	10,790	4,956	5945,500	0,002
	Değiştirmez	281	8,772	4,198		

Öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney U=5332,500; $p=0,000<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanları ($x=38,825$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği puanlarından ($x=30,847$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz mitlerini kabul etme puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney U=5213,500; $p=0,000<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin tecavüz mitlerini kabul etme puanları ($x=109,965$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin tecavüz mitlerini kabul etme puanlarından ($x=89,299$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin kadın arandı puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney U=5044,000; $p=0,000<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını

değiştireceğini düşünenlerin kadın arandı puanları ($x=25,474$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin kadın arandı puanlarından ($x=17,819$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin bunu kadın istedi puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=5658,500$; $p=0,000<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin bunu kadın istedi puanları ($x=14,035$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin bunu kadın istedi puanlarından ($x=11,235$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=6126,000$; $p=0,005<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanları ($x=17,368$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin erkek bunu yapmayı istemezdi puanlarından ($x=15,377$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sıradan bir olaydır puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi

sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=6555,500$; $p=0,030<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin tecavüz sıradan bir olaydır puanları ($x=10,439$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin tecavüz sıradan bir olaydır puanlarından ($x=9,505$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=5569,000$; $p=0,000<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin kadın bu konuda yalan söylüyordur puanları ($x=14,509$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin kadın bu konuda yalan söylüyordur puanlarından ($x=11,701$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=6280,000$; $p=0,010<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanları ($x=17,351$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini

düşünenlerin tecavüz sapkın bir eylemdir puanlarından ($x=14,890$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur(Mann Whitney $U=5945,500$; $p=0,002<0,05$). Tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştireceğini düşünenlerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ($x=10,790$), tecavüzcünün yakınlığının bakış açısını değiştirmeyeceğini düşünenlerin bu gerçek bir tecavüz değildir puanlarından ($x=8,772$) yüksek bulunmuştur.

Öğrencilerin puanları ortalamalarının tecavüzcünün yakınlığının bakışı değiştirme durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 16 Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği Ve Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeğinin Toplumsal Cinsiyet İçerikli Ders Alma Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	MW	p
Namusa İlişkin Tutumlar Ölçeği	Evet	123	31,260	12,712	11944,500	0,138
	Hayır	215	32,726	12,413		
Illinois Tecavüz Mitlerini Kabul Ölçeği	Evet	123	94,529	32,127	12536,000	0,427
	Hayır	215	91,786	31,240		
Kadın Arandı	Evet	123	19,512	11,363	13122,000	0,907
	Hayır	215	18,879	9,828		
Bunu Kadın İstedi	Evet	123	11,805	5,317	12973,500	0,773
	Hayır	215	11,651	5,358		
Erkek Bunu Yapmayı İstemezdi	Evet	123	16,008	5,283	12496,000	0,400
	Hayır	215	15,544	5,448		
Tecavüz Sıradan Bir Olaydır	Evet	123	10,073	4,051	11952,500	0,140
	Hayır	215	9,428	3,872		
Kadın Bu Konuda Yalan Söylüyordur	Evet	123	12,455	4,686	12429,500	0,358
	Hayır	215	12,014	4,574		
Tecavüz Sapkın Bir Eylemdir	Evet	123	15,333	6,202	12994,500	0,792
	Hayır	215	15,288	6,538		
Bu Gerçek Bir Tecavüz Değildir	Evet	123	9,342	4,223	12308,500	0,285
	Hayır	215	8,981	4,491		

Öğrencilerin namusa ilişkin tutumlar ölçeği, tecavüz mitlerini kabul etme, kadın arandı, bunu kadın istedi, erkek bunu yapmayı istemezdi, tecavüz sıradan bir olaydır, kadın bu konuda yalan söylüyordur, tecavüz sapkın bir eylemdir, bu gerçek bir tecavüz değildir puanları ortalamalarının toplumsal cinsiyet içerikli ders alma

durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Şiddet günümüz dünyasının en önemli sorunlarından biridir. Geniş anlamıyla baktığımızda şiddet; güçlünün güçsüzü kontrol altına almak, bastırmak, tehdit etmek, korkutmak ya da yönetmek için kullandığı en etkili araçlardandır. Şiddet hayatın her alanına sıçramışken, kadına yönelik şiddet söz konusu olduğunda tüm bu mekanizmaların işlediği görülmektedir.

Kadına yönelik şiddetin en ağır şekillerinden birisi ise, cinsel şiddettir. Cinsel şiddet, sözlü laf atmalardan, istenmeyen cinsel imalara; sarkıntılıktan cinsel saldırıya kadar geniş bir alana yayılmış bulunmaktadır. Tecavüz, kadın için bu cinsel saldırıların en ağır boyutta olanıdır. Buna neden olan etkenlerden biri ise, toplumdaki tecavüz fikri, mağdur ve faile dair yanlış inançlardır. Araştırmalar, tecavüz mağdurunu suçlamaya, tecavüzü basitleştirmeye, erkeğin sorumluluğunu ortadan kaldırmaya yönelik toplumun geneline yayılmış yanlış inanışlar olduğunu göstermiştir. Bu anlamda “tecavüz mitleri” Burt (1980) tarafından tanımlanmıştır. Brownmiller’a göre bu mitlerin toplumsal olarak bir hedefi vardır; “Bu mitler tartışmamızın merkezidir, çünkü bunlara erkeklerin çoğu inanır ve erkek gücünün doğası birçok kadını buna inandırmaya başarmıştır” diyerek bahseder (Brownmiller, 1984, s:404). Çalışmada kullandığımız Illinois Tecavüz Mitleri Ölçeği ise, Payne, Lonsway ve Fitzgerald tarafından 1999’da geliştirilmiş ve ülkemizde ilk kez 2007 yılında Işıl Çoklar tarafından geçerlilik-güvenilirlik çalışmaları da yapılarak kullanılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen verilerin yurtdışındaki çalışmalarla ve daha önceki örnek çalışma bulgularıyla tutarlılık gösterdiği görülmüştür (Çoklar, 2007).

Tecavüz mitleri, kadının bedeni ve cinselliği açısından cinsiyetçi bakış açısının yansımalarını içermektedir. Bu bağlamda ele alındığında geleneksel ve ataerkil toplum yapısında –farklılaşan anlamıyla- namus kavramı ile ilişkilendirilebilmektedir. Geleneksel yapıya sahip ve ataerkil özelliklerin ağır bastığı ülkemizde namus kavramı daha çok kadının bedeni, cinselliği ve özellikle de bekâret üzerinden değerlendirilmektedir. Yapılan çalışmalar namus algısının toplulukçu kültürlerde bireyciliğin üstün olduğu kültürlere göre daha büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir (Uskul ve ark., 2012; Payton, 2014; Doğan, 2014; Cihangir, 2012).

Çalışmadan elde edilen bulgular açısından değerlendirildiğinde tecavüz mitleri ve namusa ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Illinois Tecavüz Mitleri Ölçeğinin alt ölçeklerinin ayrı ayrı değerlendirilmesi de yapılmış ve her altı ölçeğin namusa ilişkin tutumlarla ilişkisi olduğu görülmüştür. Elde edilen bu sonuç, tecavüz mitlerinin özünde sahip olduğu kadını suçlayıcı ve kadın bedenini kontrol altına almayı hedefleyip, kadını suçlayıcı tavrının; geleneksel namus algısıyla uyumlu ve birbirini besler nitelikte olduğunu göstermektedir. Bu değerlendirme cinsiyet değişkeni açısından ele alındığında erkeklerin namusa ilişkin tutumlarının kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu, benzer şekilde tecavüz mitlerinin kabul düzeyinin kadın katılımcılara oranla daha yüksek olduğu görülmüştür. Elde edilen bu veriler daha önce gerçekleştirilen çalışmalarda kadın ve erkekler arasında ortaya çıkan farklılıklarla uyum göstermektedir (Xue, 2016; Solmuş, 1997; Çoklar, 2007 & Yalçın, 20016) Veriler, yaş grubu ve gelir düzeyi açısından anlamlı bir farklılaşma yaratmamıştır.

Katılımcıların namusa ilişkin tutumlarının cinsel tacize uğramış olup olmamalarına göre değerlendirilmesinde elde edilen bulgulara göre cinsel tacize uğramayanların namusa ilişkin tutumları sözel ve fiziksel tacize uğrayanların tutumlarından daha yüksek bulunmuştur. Ancak fiziksel cinsel tacize uğramış katılımcıların tecavüz mitlerini kabul düzeyleri; tacize uğramamış ya da sözel tacize uğramış katılımcılarından yüksek bulunmuştur. Bu durum bize tecavüz mitlerinin toplumda içselleştirilmiş olduğunun ve mağdurların kendilerini suçlama eğiliminin olduğunu gösterdiğini düşündürmesi açısından anlamlıdır.

Katılımcıların haftalık pornografik yayın izleme sıklığının namusa ilişkin tutumları ve tecavüz mitlerini kabulü açısından incelenmesinde elde edilen verilere göre namusa ilişkin tutumlarda ya da tecavüz mitlerini kabul etme açısından anlamlı bir ilişkisi bulunmamıştır. Ancak tecavüz mitleri ölçeğinin alt ölçekleri açısından inceleme yapıldığında “Bunu kadın istedi” ve “tecavüz sıradan olaydır” alt başlıklarında farklılaşmanın olduğu görülmüştür. Haftalık pornografik yayın takip etme sıklığı arttıkça, tecavüzü kadının istediği ve tecavüzün sıradan bir olay algılanmasının artışı gösterdiği bulunmuştur. Bu veriler alandaki çalışmalarla paraleldir (Malamut & Spinner, 1980; Malamut & Check, 1985). Pornografinin özellikle de -şiddet içerikli pornografinin- tecavüzü; normalleştirilmesi, basitleştirilmesi ve kadının cinsel ilişki sırasında güç kullanılmasını arzulayan taraf olarak göstermesi; tecavüz ve tecavüz mitlerini kabul açısından dikkat edilmesi gereken bir noktadır.

Katılımcıların, cinsel tacize uğramış birini tanıma durumları da tecavüz mitlerini kabullerini etkilemektedir. Çalışma bulgularına göre cinsel tacize uğrayan

birini tanıyan katılımcıların tecavüz mitlerini kabulleri, tanımayanlara oranla düşük bulunmuştur. Bu sonuç tüm alt ölçekler için de geçerlidir. Ayrıca cinsel tacize uğramış tanıdığı olanların namusa ilişkin tutumları, tanımayanlara oranlara daha düşük bulunmuştur. Bu durum bize, mitlerle gerçekler arasındaki farkı göstermesi bakımından anlamlıdır.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuç ise, tecavüzcünün tecavüz mağdurunun eşi, sevgilisi ya da tanıdığı olmasının bir yabancı olmasına kıyasla bakış açısını değiştirip değiştirmeyeceğine ilişkindir. Bu noktada katılımcılar, tecavüz failinin yakınlığının tecavüze bakış açısını değiştireceğini iletmişlerdir. Buna göre tecavüz mitleri ölçeği ve alt ölçekleri açısından tecavüz failinin yakınlığının tecavüze bakış açısını “esnetebileceğini” iletenerin puanları, bakış açısını değiştirmeyeceğini iletenerin puanlarından yüksek bulunmuştur. Bu veriler Yalçın’ın sevgili/flört tecavüzü, evlilik içi tecavüz ve içinde tecavüz mitleri bulunan ve bulunmayan iki farklı yabancı tecavüzü olmak üzere dört farklı senaryoda yer alan ve mağdurun yaşanan cinsel saldırı olayındaki sorumluluğuna dair tutumlarını ölçmeyi amaçlayan çalışmasında elde edilen erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre anlamlı olarak daha fazla mağduru sorumlu tutmaları bulgularıyla paralellik göstermektedir (Yalçın, 2016). Benzer bir sonuç namusa ilişkin tutumlar için de elde edilmiştir. Bu durum bize tecavüzün halen, kişiye yönelik işlenen, mahremiyetini ve özel alanını ihlal eden bir suç olduğunun yeterince anlaşılmadığını düşündürmektedir. Bireysel dokunulmazlığa karşı işlenen bir suç olmasına karşın, tecavüz faili ile yakınlığın tecavüzü meşrulaştırmayacağını altının özenle çizilmesi gerekmektedir.

Çalışmada aynı zamanda eğitimin bu konularda bir fark yaratıp yaratmadığının etkisine de bakılmak istenmiştir. Bu anlamda öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında bir ders almalarının tecavüz mitlerini kabul ya da namusa ilişkin tutumlar üzerinde etkisi olup olmadığı değerlendirilmiştir. Elde edilen verilere göre ders alan ve almayan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu veriler Hayes, Abbott ve Cook tarafından yapılan çalışmadan elde edilen; cinsel saldırı programı olmayan üniversiteye göre daha düşük bir tecavüz mitleri kabul düzeyi olmadığı sonuçlarını destekler niteliktedir(Hayes, Abbott, Cook; 2016). Hollanda’da Cihangir tarafından Faslı, Türk ve Hollandalı 482 ortaokul öğrencisi ile gerçekleştirilen namusa yönelik çalışmada; öğrencilere verilen oryantasyon eğitiminin namus algısı üzerinde değişim sağlayabildiği görülmüştür (Cihangir, 2012). Çalışmanın lisans ve lisans üzeri düzeyde eğitim alan katılımcılarla yapıldığı düşünüldüğünde, bu tarz eğitimlerin daha küçükken verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Toplulukçu yapıya sahip ve ataerkil değerlerin ön planda olduğu ülkemizde cinsel şiddeti ve cinsel şiddetin algılanışını geleneksel değerlerden bağımsız düşünmek eksik ve hatalı olacaktır. Bu anlamda tecavüz mitlerinin kabulü ve namusa ilişkin tutumların ilişkisinin araştırıldığını çalışmamızda elde ettiğimiz verilere göre namusa ilişkin tutumlar ve tecavüz mitlerin kabulü açısından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlara göre cinsel şiddete ilişkin farkındalık oluşturmak için öncelikle konuyla ilgili olarak çocuklara erken yaşta eğitim vermeye başlanması gerekmektedir. Kadının, bir birey olarak varlığının kabul edilmesi ve buna göre yaşamasının sağlanması gerekmektedir. Kadının kendi bedeni ve cinselliği üzerindeki kontrolünü sağlayacak güce sahip olması, hem toplumdaki

cinsel şiddet oranlarının azalmasına katkı sağlayacaktır hem de tecavüz mağduru kadınların yaşadığı ikincil mağduriyetlerin azalmasına yarayacaktır.

KAYNAKÇA

2014 Tarih, Avrupa Birliği Temel Haklar Ajansı (FRA) Kadına Yönelik Şiddet: Avrupa Birliği Genelinde Araştırması,

http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-main-results-apr14_en.pdf (Erişim tarihi: 19.05.2017)

2013 Tarih, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), “Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence”,

http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/85241/1/WHO_RHR_HRP_13.06_eng.pdf?ua=1 (Erişim tarihi: 19.05.2017)

2016 Tarih, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, , Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eylem Planı (2016-2020),

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/54296cb3369dc32358ee2c51/ulusal%20eylem%20plan%C4%B1%202020.pdf> (Erişim tarihi: 19.05.2017)

2015 Tarih, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması,

<http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542950d5369dc32358ee2bba/Ana%20Rapor.pdf> (Erişim Tarihi: 19.05.2017)

2008 Tarih, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, 2007 Töre ve Namus Cinayetleri Raporu,

http://www.tihek.gov.tr/www/files/tore_namus_cinayetleri_raporu_06_08_2008.pdf (Erişim Tarihi: 10.04.2017)

2002 Tarih, WHO, World Report on: Violence and Health Summary,
http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/summary_en.pdf (Erişim Tarihi: 19.05.2017)

2005 Tarih, World Health Organisation Multi-cultural Study on Women's Health and Domestic Violence Against Women. Summary Report.
http://www.who.int/gender/violence/who_multicountry_study/summary_report/summary_report_English2.pdf (erişim tarihi:15.04.2017)

Birleşmiş Milletler *Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri*
<https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/207b4--Kadinlara-Karsi-Siddetin-Tasfiye-Edilmesine-Dair-Bildiri.pdf> (Erişim tarihi: 03.03.2017)

İstanbul Sözleşmesi
https://kadincinayetlerinidurduracagiz.net/uploads/istanbul_sozlesmesi.pdf (Erişim Tarihi: 03.03.2017)

2008 Tarih, Türkiye İstatistik Kurumu, Ceza İnfaz Kurumuna Giren Hükümlü İstatistikleri Veri Tabanı, <http://rapory.tuik.gov.tr/19-05-2017-23:16:10-15259769712063560423572571982.html?> Erişim: 19.05.2017

2005-2015 Tarih, T.C. Adalet Bakanlığı, Cinsel Saldırı Suç ve Karar Sayıları, TÜRKİYE http://www.adliscil.adalet.gov.tr/istatistik_2015/CEZA/46.pdf Erişim Tarihi: 10.03.2017

Nişanyan Sözlük, Çağdaş Türkçenin Etimolojisi,
<http://www.nisanyansozluk.com/?k=namus&x=0&y=0> (erişim tarihi: 01.04.2017)

Ashcraft A. M. & Belgrave F. Z. (2005). Gender identity development in urban African American Girls. In Janice W. Lee, Nova (Ed), *Gender Roles* (pp. 1-31), Newyork: Biomedical Books

Altınay, A.G. (2002). *Bedenimiz ve Biz: Bekaret ve Cinselliğin Siyaseti. 90'larda Türkiye'de Feminizm*, Der: A. Bora & A. Günal, İstanbul: İletişim

Altınay, A.G. & Arat, Y. (2008). *Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet*, İstanbul: Metis

Balcı Y., Erbaş M., Işık Ş. & Karbeyaz K. (2014). Muğla Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne başvuran cinsel saldırı olgularının değerlendirilmesi. *Adli Tıp Bülteni*, 19(2):87-95.

Barutçu N., Yavuz M.F. & Çetin G. (1999). Cinsel Saldın Sonrası Mağdurun Karşılaştığı Sorunlar. *Adli Tıp Bülteni*; 4(2):41-53.

Bataille, G. (2003). *Gözün Hikayesi*, İstanbul: Chiviyazıları

Berktaş, F. (1994). Türkiye'de Kadın Hareketi: Tarihsel Bir Deneyim, Der. Akkent M., *Kadın Hareketinin Kurumlaşması*. İstanbul: Metis Yayınları

Berktaş, F. (1996). *Tek Tanrılı Dinler Karşısında Kadın Hristiyanlık'ta ve İslamiyet'te Kadının Statüsüne Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım*, İstanbul: Metis

Brownmiller S. (1984). *Cinsel Zorbalık: Irza tecavüz olgusunun bir tarihçesi*, İstanbul: Cep Kitapları

Bora, A. & Üstün, İ., (2005) “Sıcak Aile Ortamı” Demokratikleşme Sürecinde Kadın ve Erkekler, İstanbul: TESEV

Burt, M. R. (1980). Cultural myths and supports for rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38, 217-230

Burt, M., L., & Katz, B., L. (1987) Dimensions of recovery from rape : Focus on growth outcomes. *Journal of Interpersonal Violence*, 2, 57-81

Cantürk N., Koç S. (2010). Adli Tıp kurumunda değerlendirilen cinsel suç sanıklarının sosyo-demografik özellikleri ve psikiyatrik profilleri, *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 63(2): 49-53

Cihangir, S., (2012) Gender specific honor codes and cultural change, *Group Processes & Intergroup Relations*, 16(3): 319-333

Coşkunol, Hülya Güler (2016). Cinsel Saldırı Olguları İçin Düzenlenen Adli Psikiyatrik Raporların İncelenmesi, *Adli Tıp Bülteni*; 21(3): 159-166

Çoklar I.(2007). *Kadına Yönelik Şiddetin Meşrulaştırılması ve Tecavüze İlişkin Tutumlar*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi: İzmir

Demirhan, M. (2002). *Kendini Açma Düzeyleri Farklı Lise Öğrencilerinin Bazı Değişkenler Açısından Saldırganlık Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir

Dinçer, Ö. (2007) *Namus ve Bekâret: Kuşaklar Arasında Değişen Ne?* Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Ana Bilim Dalı

Doğan, R., (2014) Different Cultural Understanding of Honor That Inspire Killing: An Inquiry Into the Defendant's Perspective, *Homocide Studies*: Vol.18(4): 363-388

Donovan J. (2007). *Feminist Teori*. çev:Bora A.,Gevrek M. & Sayılan F., İstanbul: Metis Yayınları

Dursun S. (2014). Türk Ceza Hukuku'nda Cinsel Suçlara Genel Bakış, *Ceza Hukuku Dergisi*, Nisan, sayı,24: 57-73

Ecevit Y. (2011). Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi, içinde *Toplumsal Cinsiyet Sosyolojisi*, editör, Yıldız Ecevit & Nadide Karkıner. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi

Ecevitoglu, P., (2012) *Namus Töre ve İktidar: Kadının Çıplak Hayat Olarak Kuruluşu*, Ankara: Dipnot Yayınları

Eisenstein, M.S., (1993) *Sinema Sanatı*, çev: Nilgün Şarman, İstanbul: Payel

El-Zanaty, Fatma & Ann Way. (2006). *Egypt Demographic and Health Survey 2005*. Cairo, Egypt: Ministry of Health and Population, National Population Council, El-Zanaty and Associates, and ORC Macro

Ellsberg M. & Heise L. (2005). *Researching Violence Against Women: A Practical Guide for Researchers and Activists*. Washington DC, United States: World Health Organization, PATH.

Şenol E., Meral O., Sertöz Ö.Ö., Altıntoprak A.E., Yavuz M. F. (2001). Cinsel saldırı olgusuna profesyonel yaklaşımda mezuniyet sonrası eğitimin etkisi. *Adli Tıp Bülteni*; 6 (3): 111-118

Er,E. (2006). *Sinemada Kadına Yönelik Şiddet ve Tecavüz Doksanlı Yıllar ve Sonrasında Kadına Yönelik Şiddet ve Tecavüz Filmleri* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi: İzmir

Erten, Y. & Ardalı C. (1996). Saldırganlık Şiddet ve Terörün Psikososyal Yapıları. *Cogito*, sayı 6-7. Kış-Bahar, 143-164.

Eyiler, S., (2012). *Yazılı basında cinsel suçlar: 2006-2008 yılları arasında Hürriyet ve Takvim gazetelerinde yayınlanan cinsel suç içerikli haberlerin içerik analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kara Harp Okulu Komutanlığı, Savunma Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Bilimleri Anabilim Dalı,

Godenzi, A.(1992). *Cinsel Şiddet: Yaşayanların ve Yaşatanların Anlatımlarıyla*. çev:Sultan Kurucan & Coşar Yakup Coşar,.İstanbul: Ayrıntı

Gölge, B., (1997). *Irza geçme kavramına karşı ilgili meslek gruplarının yaklaşımları ve düşünceleri*, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi

Gölge B., Yavuz M.F. & Günay Y. (1999). İlgili mesleklerden kişilerin ırza geçme ile ilgili tutum ve inanışları, *Nöropsikiyatri Arşivi*; 36(3):146-153

Gölge B., Yavuz F. & Tanıl M. Başkan, (2000) Hukukçuların ve polislerin ırza geçme ile ilgili ceza sistemine bakışlarının değerlendirilmesi, *Adli Tıp Bülteni*; 5(1): 5-11

Gölge B., (2005)., Cinsel travma sonrası oluşan ruhsal sorunlar, *Nöropsikiyatri Arşivi*; 42(1-2-3-4): 19-28

Grimké, S.M. (1970) *Letters on the Equality of the Sexes and the Condition of Woman*, New York, Burt Franklin, s. 3

Güneri, F. (1996). *Aile içinde Kadına Yöneltilen Şiddet Evdeki Terör: Kadına Yöneltilen Şiddet*. İstanbul: Mor Çatı Kadın Sığınma Vakfı Yayınları

Güzelgün, G., (2011) *Toplumumuzda kadına yönelik cinsel saldırganlığın sosyal psikolojik arka planı*, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler ana Enstitüsü, sosyal Psikoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Hayes, M.R., Abbott, L.R. & Cook, S., (2016). It's Her Fault: Student Acceptance of Rape Myths On Two College Campuses, *Violence Against Women*, Vol.22(3): 1540-1555

Işık, R. & Sakallı- Uğurlu N (2009). Namus ve Namus Adına Kadına Uygulanan Şiddete İlişkin Tutumlar Ölçeklerinin Öğrenci Örneklemiyle Geliştirilmesi, *Türk Psikoloji Yazıları*, Aralık, 12 (24),16-24

İlkkaracan P., Gülçir, L., Arın, C.,(1996). *Aile İçinde Kadına Karşı Şiddet: Sıcak Yuva Masalı*, İstanbul: Metis Yayınları

İlkkaracan, P., (2003). Türkiye'nin doğu bölgelerinde Kadın Cinselliği Bağlamının İncelenmesi, *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* içinde. Der. İlkkaracan, P. İstanbul: İletişim

İmançer D., (2002). Feminizm ve Yeni Yönelimler. *Doğu Batı Dergisi*. Sayı:19. Ankara: Doğu Batı Yayınları. (s3)

Karal, D. ve Aydemir, D. (2012). *Türkiye'de kadına yönelik şiddet: USAK Rapor 12-01*. Ankara: USAK Yayınları

Karbeyaz K, Gündüz T, Balcı Y, Akkaya H. (2009). Yeni Türk Ceza Kanunu sonrası değerlendirilen cinsel suç olguları; Eskişehir deneyimi. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp Dergisi*. 6(1):1-8.

Kardam F., (2004) *Türkiye'deki Namus Cinayetlerinin Dinamikleri, Eylem Programı İçin Öneriler Sonuç Raporu*, Birleşmiş Milletler Nüfus Bilim Derneği

Kevorkian, N. S. (2003). Tecavüzün Kültürel Bir Tanımına Doğru: Filistin Toplumunda Tecavüz Mağdurlarıyla Çalışırken Karşılaşılan İkilimler", *Müslüman Toplumlarında Kadın ve Cinsellik* içinde. Der. İlkkaracan, P. İstanbul: İletişim Yayınları

Koç, K.P., (2015) *Kadına yönelik cinsel şiddet/Aydın-Efeler mahallesi örneği*, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Antropoloji Anabilim Dalı

Kurtyılmaz, Y. (2005). *Öğretmen Adaylarının Saldırganlık Düzeyleri ile Akademik Başarıları İletişim ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler* Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

Linz, Daniel, Edward Donnerstein ve Steven Penrod (1984) “ the effects of multiple exposure to filmed violence against women, *Journal of Communication*, summer, 130-47

Lonsway, K. A., & Fitzgerald, L. F. (1994). Rape myths: In review. *Psychology of Women Quarterly*, 18, 133-164.

Mackinnon Catharine A., (2015). *Feminist Bir Devlet Kuramina Doğru*, çev:Yöney T., İstanbul: Metis.

Malamut, N., Check J.V.P., (1981), The Effect of mass media exposure on acceptance of violence against women: a field eperiment, *Journal of Research in Personality*, 15, 435-46

Malamuth, Neil M., James V.P. Check , 1981, The effects of aggressive pornography on believes in rape myths: Individual differences, *Journal of Research in Personality*, 19, 299-320

Malamuth, Neil M., James V.P. Check , (1985), the effect of mass media exposure on acceptance of vilolence against women: a filed experiment, , *Journal of Research in Personality*, 15, 435-46

Martin, S.L., Moracco, K.E., Garro, J., Tsui, A.O., Kupper, L.L., Chase, J.L., Campbell, J.C. (2002). Domestic Violence Across Generations: Findings From Northern India, *International Journal of Episdemiology*. 31:560-572

Mernissi F., (2003) İslamda Aktif Kadın Cinselliği Anlayışı, *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik* içinde. Der. İlkaracan, P. İstanbul: İletişim

Millet K., (1987)., *Cinsel Politika*, Çev: Selvi S., İstanbul: Payel

Michaud, Y. (1991). *Şiddet*. Cem Muhtaroglu (Çev). İstanbul: İletişim

Mülayim, Selçuk, 1999, Sanat ve şiddet, *M.Ü. A.E.F. Resim-İş Böl. Mer. Der. Yayını*, 6.sayı Nisan-Mayıs

Nayak, M.B., Byrne, C.A., Martin, M.K. & Abraham, A.G. (2003). Attitudes toward violence against women: A cross nation study. *Sex Roles*, Vol. 49, Nos. 7/8, Oct. 2003, 333 – 342.

Payne, D., L., Lonsway, K., A. & Fitzgerald, L., F. (1999) Rape myth acceptance: exploration of its structure and its measurement using the illinois rape myth acceptance scale. *Journal of Research in Personality*, 33, 27-68.

Payton, J.,(2014) “Honor”, Collectivity, and Agnation: Emerging Risk Factors in “Honor”-Based Violence, *Journal of Interpersonal Violence*, Vol.29(16) 2863-2883

Polat O., (2017). *Klinik Adli Tıp*, İstanbul: Seçkin Yayınları

Riggs, D.S., Caulfield, M.B.& Street, A.E. (2000). Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization *Journal of Clinical Psychology*, Vol. 56 (10) 1289 – 1316

Roberts, J. (1994). An analysis of national statistics on sexual assault in Canada: An evaluation (Report No. 4). Ottawa: Department of Justice Canada

Schulhofer, S.J., (1995) The Feminist Challenge in Criminal Law, *University of Pennsylvania Law Review*: Vol.143: 2151-2207

Scully D., (1994). *Cinsel Şiddeti Anlamak*, Çev: Tekeli Ş., Aytek L., İstanbul: Metis

Serin, N. (2001). *Eğitim Düzeyi ve Cinsiyet ile Kurbanın Durum ve Uyuğunun Tecavüze İlişkin Algular Üzerindeki Etkileri*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Sezer, Ö.S., (2014) *Masallar ve Toplumsal Cinsiyet*, İstanbul: Evrensel

Kızılçelik, S., & Erjem, Y., (1994) *Açıklamalı Sosyoloji Terimler Sözlüğü*, Ankara: Atilla

Smith, O., Skinner, T., (2017) How Rape Myths Are Used and Challenged in Rape and Sexual assault Trials, *Social & Legal Studies*: 1-26

Sokullu- Akıncı F., (2008). *Viktimoloji (Mağdurbilim)*, İstanbul: Beta

Soysal, Z., Eke, M., (1999) Cinsel Suçlar, *Adli Tıp Cilt III içinde*, Editörler, Zeki Soysal ve Canser Çakalır, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Solmuş, T. (1997) *Eğitim Düzeyinin Cinsiyetin ve Giyim Tarzının Sosyal Statünün Tecavüze İlişkin Algılar Üzerindeki Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Şenol, E., Meral, O., Sertöz, Ö., Altıntoprak A., Çoşkunol H. & Güler H., (2016). Cinsel Saldırı Olguları İçin Düzenlenen Adli Psikiyatrik Raporların İncelenmesi, *Adli Tıp Bülteni*; 21(3):159-166

Taşlıçukur, Ç.,(2009) *Namus bahaneli cinayetlerin Türkiye'deki basında haber olarak yapılandırılışının analizi*, Anadolu Üniversitesi, sosyal Bilimler Enstitüsü, Basın ve Yayın Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi

Tezcan M. (2003), *Türkiye'de Töre (Namus) Cinayetleri (Sosyo-Kültürel Antropolojik Yaklaşım)*, İstanbul: Naturel

Uskul, A.K., Cross S.E., Sunbay, Z., Gercek-Swing, B. & Ataca, B., (2012) Honor Bound: The Cultural Construction of Honor in Turkey and the Northern United States, *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 43(7): 1131-1151

Ünsal, A. (1996), Genişletilmiş Bir Şiddet Tipolojisi, *Cogito*. sayı 6-7. Kış-Bahar, 29-36.

Walker, L.E. (1979) Battered Women: Sex Roles and Clinical Issues
Professional Psychology, V.12, Pg81-91

Xue, J., Gang, F., Huang, H., Cui, N., Rhodes K.V. & Gelles R.,(2016). Rape Myths and the Cross-cultural Adaptation of the Illinois Rape Myths Acceptance Scale in China, *Journal of Interpersonal Violence*, 1-33

Yalçın, M.A., (2016) *Cinsel saldırı suçu mağduru kadınlara karşı toplumsal tutumlar*, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yavuz, M.F., (2001) Cinsel Saldırı Olgusuna Profesyonel Yaklaşımda Mezuniyet Sonrası Eğitimin Etkisi, *Adli Tıp Bülteni*; 6(3): 111-118

Yıldırım, A., (1998), *Sıradan Şiddet Türkiye'ye özgü olmayan bir sorun: Kadına ve çocuğa yönelik şiddetin toplumsal kaynakları*, İstanbul

Yıldız, N., (2010) *Kadın cinselliğinin söylemsel inşası ve namus cinayetleri: Şanlıurfa örneği*, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi

Yurtcan E., (2015) *Yargıtay Kararları Işığında Cinsel Suçlar*, Ankara: Türkiye Barolar Birliği

Yüksel Ş. (1993) Eşdayağı ve Dayaağı Karşı Dayanışma Kampanyası. Der: Şirin Tekeli (der) *1980'ler Türkiye'sinde Kadın Bakış Açısından Kadınlar*, İstanbul: İletişim

EKLER

Ek 1:

Lütfen her bir ifade ile ne derece hemfikir olup olmadığınız verilen ölçekteki sayılardan uygun olan ifadenin yanındaki kutucuğa yazarak belirtiniz.

Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Pek Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	2	3	4	5	6	7

1	Bekâretin sadece kadınlarla ilişkilendirilmesi beni rahatsız ediyor.							
2	Bir kadının namusunun ailesi tarafından korunması gerektiğini düşünüyorum.							
3	Namus kavramının kadın özgürlüğünü sınırladığına inanıyorum							
4	Bakire olmayan bir kız namusunu kaybetmiştir							
5	Kadınların cinsel hayatlarının aileleri tarafından takip edilmesinin kadınların hatalar yapıp namuslarını kirletmelerini önleyebileceği kanısındayım.							
6	Namus adı altında kadınların sosyal ilişkilerinin kısıtlanmasını haksızlık olarak görüyorum							
7	Erkek akrabaların bir kadının namusuna karışmamaları gerektiğine inanıyorum							
	Namusun korunması için kadınların							

8	bekaretlerinin kontrol altında tutulmasını destekliyorum							
9	Kadınlar kendi hareketlerinden sorumludur, bu nedenle ağabey ve babaların kızların namusuna karışmaması gerektiğini düşünüyorum							
10	Namusun kadının cinsel saflığıyla ilişkili olduğunu düşünüyorum							
11	Erkek namusunun kızlarının ve eşlerinin namusuyla ilişkili olmasını doğru buluyorum.							
12	Bence bekâret “kadın namusu”nun simgesi değildir							
13	Evlilik öncesi cinsel ilişkiye girmemiş bir kız namusludur							
14	Kadının namusunun erkek akrabalar tarafından korunmasının gerekli olduğuna inanıyorum.							
15	Kadını kontrol etmek için “namus”un kullanılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum							

Ek 2:

Lütfen ölçekte tanımlanan her durumu dikkatle okuyarak yanıt kağıdı üzerinde, bu konuda görüşleriniz hangi uca daha yakınsa orada bulunan boşluğa (X) işareti koyunuz.

Kesinlikle Katılıyorum 1	Katılmıyorum 2	Pek Katılmıyorum 3	Kararsızım 4	Biraz Katılıyorum 5	Katılıyorum 6	Kesinlikle Katılıyorum 7
-----------------------------	-------------------	-----------------------	-----------------	------------------------	------------------	-----------------------------

1	Eğer bir kadın alkollüyken tecavüze uğradıysa, işlerin kontrolden çıkmasında az da olsa sorumludur.								
2	Kadınların çoğu bunu kabul etmeseler de; kadınlar genellikle cinsel ilişkide fiziksel olarak zorlanmayı tahrik edici bulurlar.								
3	Eğer erkekler tecavüz ediyorlarsa, bu onların seks konusundaki güçlü isteklerinden kaynaklanır.								
4	Eğer bir kadın bir erkekle cinsel açıdan birlikte olma konusunda istekliyse, erkeğin biraz ileri gitmesi ve seks yapması büyük bir mesele değildir.								
5	Yasak ilişki kurup, yakalanan kadınlar bazen bunun tecavüz olduğunu iddia ederler.								
6	Gazeteler bir tecavüz mağdurunun ismini açıklamamalıdır.								
7	Söz konusu tecavüz kurbanlarının çoğu aslında seks yapıp ardından “fikirlerini değiştiren” kadınlardır.								
8	Pek çok kadın gizliden gizliye tecavüze uğramayı ister.								
9	Tecavüz çoğu kez şehrin “kötü” muhitlerinde meydana gelir.								
10	Tecavüze uğrayanlar, genellikle barlarda takılmak ve önüne gelenle yatmak gibi şeyler yapan kadınlardır.								
11	Tecavüzcülerin çoğu polis tarafından yakalanmaz.								

12	Eğer bir kadın fiziksel olarak karşı koymamışsa, bunun gerçekten tecavüz olduğunu söyleyemezsiniz.							
13	Orta sınıftan/ orta halli, hoş erkekler hemen hemen hiç tecavüz etmezler.							
14	Tecavüz, bazı feminist insanların düşünmesini istedikleri kadar büyük bir problem değildir.							
15	Kadınlar ortalıkta kısa, dar bluzları ve kısa etekleriyle dolaşıyorsa belalarını arıyorlardır.							
16	Tecavüz suçlamaları, çoğunlukla erkekleri geri getirmenin bir yolu olarak kullanılır.							
17	Kadında yara bere yoksa muhtemelen tecavüz meydana gelmemiştir.							
18	Pek çok kadın sekse zorlanmayı uyarıcı/tahrik edici bulur.							
19	Eğer bir kadın tanımadığı bir erkekle, onun evine giderse, tecavüze uğramasının kendi hatası olduğunu bilmelidir.							
20	Tecavüzcüler genellikle cinsel olarak engellenmiş bireylerdir.							
21	Tüm kadınlar “kendini savunma” kurslarına gitmelidirler.							
22	Tecavüze uğrayanlar genellikle sadece davetkar giyinen kadınlardır.							
23	Bazı kadınlar, erkekler tarafından zorlanarak seks yapmayı tercih ederler, böylelikle bu konuda kendilerini suçlu hissetmezler.							
24	Eğer bir tecavüzcünün silahı yoksa bunu gerçekten “tecavüz” olarak tanımlayamazsınız.							
25	Eğer bir kadın hafif davranıyorsa/ cinsel açıdan ayartıcı davranıyorsa, sonunda başını belaya sokacaktır.							
26	Tecavüze uğramak, soyulmak ya da dövülmek kadar kötü değildir.							
27	Kadınların kendi yaşadıkları çevrede tecavüze uğramaları pek olası değildir.							
28	Aslında, kadınlar sevgilileri tarafından hemen hemen hiç tecavüze uğramazlar.							
29	Kadınlar tecavüzün kendilerini ne kadar etkilediğini abartma eğilimindedirler.							
30	Bir erkek cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşsa, kadının direnç gösterdiğini/ karşı koyduğunu anlamayabilir.							
31	Pek çok kadın erkeği tecavüze yönlendirir/ iter ve sonra tecavüzden ötürü ağlaşır.							

32	Tecavüze uğradığını belirten bir kadının ifadesini kadın bir polisin alması tercih edilebilir.							
33	Tecavüze uğradıklarını iddia eden kadınlar çoğu kez duygusal olarak sorunları olan kadınlardır.							
34	Eğer bir kadın sekse fiziksel olarak karşı koymazsa- sözel olarak karşı çıkmış olsa bile- bu tecavüz olarak değerlendirilmez.							
35	Tecavüz, kadının kendi evinde hemen hemen hiç meydana gelmez.							
36	Erkeleri kışkırtan bir kadın, olabilecekleri hak eder.							
37	Kadınlar tecavüze uğradıklarında, bu genellikle “hayır” demelerindeki belirsizlikten kaynaklanır.							
38	Eğer kadın bakire değilse, çıktığı erkeğin onu seks yapmaya zorlaması büyük bir mesele değildir.							
39	Erkekler kadını sekse zorlama niyetinde değildirler, ama bazen cinsel olarak çok fazla tahrik olmuşlardır.							
40	Toplumumuz tecavüzü önleme konusunda daha fazla çaba göstermelidir.							
41	Açık saçık kıyafetler giyen kadınlar, bir erkek onları cinsel ilişkiye zorladığında şaşırmasınlar							
42	Tecavüz, bir erkeğin seks isteği kontrolden çıktığında meydana gelir.							
43	Bir kadın ilk buluşmada bir erkeğin evine gidiyorsa, seks yapmak istediğini ima ediyordur.							
44	Aslında çoğu kadın, erkek kendisine biraz güç kullandıktan sonra seksten zevk alır.							
45	Eğer bir kadın tecavüze uğradığını iddia ediyorsa, ama yara beresi yoksa, belki de çok fazla ciddiye alınmamalıdır.							

Ek 3:

Bu araştırma, çeşitli konulardaki sosyal tutumlarınızı incelemeye yönelik olarak hazırlanmıştır. Lütfen anketi doldurmaya başlamadan önce ölçeklerin başında yer alan açıklamaları dikkatlice okuyunuz ve ifadelere ne derede katıldığınızı ya da katılmadığınızı karşısındaki kutucuğa (X) işareti koyarak belirtiniz. Hiçbir sorunun doğru veya yanlış cevabı yoktur, önemli olan sizin düşüncelerinizdir.

Ankette, katılımcılardan kimlik belirtici hiçbir bilgi istenmemektedir. Bu çalışmada toplanan veriler tamamen bilimsel amaçlarla kullanılacak ve cevaplar sadece araştırmacılar tarafından görülecektir. Katılım tamamıyla gönüllülük temelindedir; ancak, katılımınız ve samimiyetiniz araştırmamız için önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bütün soruları eksiksiz olarak cevaplamanız önemlidir.

Yardımlarınız için teşekkür ederim.

Merve Apaydın

İstanbul Üniversitesi
Adli Tıp Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ek 4:

BİLGİ FORMU

Lütfen aşağıdaki bilgileri eksiksiz doldurunuz.

1)- Cinsiyetiniz: ( ) Kadın ( ) Erkek

2)- Yaşınız: _____

3-) Doğum yeriniz:

4-) 3) Yaşamınızın çoğunu daha çok nerede geçirdiniz?

a) Metropol (İstanbul, Ankara, İzmir) b) Şehir c) Kasaba d) Köy

5-) Kardeşiniz var mı? Varsa Yaşları ve cinsiyetleri ile belirtir misiniz?

6)- Bölümünüz:

7)- Eğitim düzeyiniz nedir?

a)- Üniversite öğrencisi b) Yüksek Lisans Öğrencisi c) Doktora Öğrencisi

8)- Ailenizin toplam aylık geliri ne kadardır? _____

9)- Ekonomik açıdan kendinizi aşağıdaki ölçek üzerinde nereye yerleştireceğinizi işaretleyiniz.

Alt sınıf   1   2   3   4   5   6   7   Üst sınıf

10) Aşağıdakilerden hangisi politik görüşünüzü en iyi tanımlar?

1	2	3	4	5	6	7
Radikal Sol	Sol	Sola Yakın	Orta	Sağa Yakın	Sağ	Radikal Sağ

11) Haftalık pornografik film izleme sıklığınız nedir?

Hiç Seyretmem	1	2	3	4	5	6	7	Çok Sık Seyrederim
---------------	---	---	---	---	---	---	---	--------------------

12)- Sizce cinsel saldırı / tecavüz nedir, nasıl tanımlarsınız?

13)- Hayatınızın bir döneminde herhangi bir cinsel tacize uğradınız mı?

___ Hayır   ___ Evet, sözel tacize uğradım   ___ Evet, fiziksel tacize uğradım

14-) Hayatınızın bir döneminde herhangi bir cinsel saldırı/taciz/tecavüze uğramış birini tanıdınız mı?

16-) Eğitim hayatınızın herhangi bir döneminde toplumsal cinsiyet, kadın sorunları içerikli bir ders aldınız mı?

Evet ()   Hayır ()

15-) Sizce tecavüz durumda, tecavüzcünün kadının tanıdığı biri, sevgilisi, eşi ya da tamamen bir yabancı olması tecavüz eylemine bakışınız değiştirir mi?

Evet, daha esnek bakabilirim ()

Hayır, asla değiştirmez ()

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Merve APAYDIN

Doğum Tarihi: 09.02.1984

E-mail: merveapaydin@hotmail.com

Eğitim Bilgileri:

Lise: Adnan Menderes Anadolu Lisesi, 1999-2003

Lisans: Yıldız Teknik Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü,
2003-2010

Çalışma Bilgileri

Kasım 2012 itibariyle bir hukuk bürosunda asista bürosunda asistan.